

AU § 113

Dnr KS 2011/160-041

Utdrag: akten, KS

**Bidrag till installation av inomhustoalett på Ingmarsö
Bygdegård Lurkan****Ärende**

Ingmarsö Bygdegård Lurkan arrangerar årligen ett antal välbesökta evenemang såsom Ingmarsöveckan, motionslopp samt musikfester. Bygdegården är en samlingspunkt och den enda större samlingslokalen på ön. Bygdegårdens arrangemang ger ett kulturellt tillskott till kommunens verksamhet och främjar även turistverksamheten.

Mot bakgrund av detta föreslås att delfinansiering av anläggning av enskilt avlopp samt installation av en inomhustoalett beviljas. Bidraget ges under förutsättning att övriga finansiärer tillskjuter de belopp som anges i ansökan.

Tidigare beredning

– Ekonomienheten redogör för ärendet i tjänsteutlåtande daterat 2011-08-05.

Arbetsutskottets förslag**Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta**

1. Bidrag om 30 tkr bevilja Ingmarsö Bygdegård som delfinansiering av installation av inomhustoalett.
2. Bidraget finansieras ur Budgetposten Särskilda insatser 2011.

ACF

2011-08-05

Dnr KS 2011/160-041

Till Kommunfullmäktige

Bidrag till installation av inomhustoalett på Ingmarsö Bygdegård Lurkan

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Bevilja bidrag till Ingmarsö Bygdegård om 30 tkr som delfinansiering av installation av inomhustoalett.
2. Att bidraget finansieras ur Budgetposten Särskilda insatser 2011.

Bakgrund

Ingmarsö Bygdegård Lurkan arrangerar årligen ett antal välbesökta evenemang såsom Ingmarsöveckan, motionslopp samt musikfester.

Bygdegården är en samlingspunkt och den enda större samlingslokalen på ön.

Bygdegårdens arrangemang ger ett kulturellt tillskott till kommunens verksamhet och främjar även turistverksamheten.

Mot bakgrund av detta föreslås att delfinansiering av anläggning av enskilt avlopp samt installation av en inomhustoalett ges. Bidraget ges under förutsättning att övriga finansiärer tillskjuter de belopp som anges i ansökan.

Katarina Leinar
Ekonomichef

Bilaga: Ansökan om bidrag till installation av inomhustoalett på Ingmarsö Bygdegård Lurkan.

Ingmarsö den 15- september-2010

Till: Maria Söderlund
Kultur och Fritid Österåkers kommun

Ansökan om bidrag till installation av inomhustoalett på Ingmarsö Bygdegård Lurkan.

Kort bakgrund: Bygdegården drivs idag av en idell förening och består av ca 150 medlemmar och ett stort antal fler besökare. Bygdegårdsföreningen bedriver verksamhet för alla åldrar året om.

Några exempel på återkommande välbesökta arrangemang från året är:

Den traditionella Ingmarsöveckan med försäljning lokalt hantverk och närproducerad mat. loppmarknad och musikunderhållning. Ingmarsö-maran som är ett motionslopp för unga som gamla.

En årlig och mycket populär musikfest med lokala artister som anordnas av öns ungdommar. I år kom ca 200 ungdomar och som skötte det hela med den äran. Vi har också filmvisningar och yoga, folkdans, amatörteater och artistuppträdande är andra aktiviteter.

Och under hösten har vi följande aktiviteter inplanerade.

En pubafton med Irländsk folkmusik, Sikfest som är ett stort knytkalas med rätter som har sik som ingrediens. Allhelgonamarknad, luciafirande och en jullunch med hemlagat som vi bjuder våra pensionärer på.

Bygdegården är en samlingspunkt och den enda större samlingslokalen som finns på ön.

För att kunna klara framtida kostnader för uppvärmning och löpande underhåll, behöver vi få in ytterligare intäkter för att kunna finansiera verksamheten.

Vi skulle vilja kunna hyra ut lokalerna i större utsträckning till andra av öns många föreningar.

Som exempel till årsmöten, kurser, utbildning. Till födelsedagsfirande och bröllop eller andra privata arrangemang.

Vi har ett större samlingsrum, vi har borden vi har projektorn, vi har PA-anläggningen. Det vi dock saknar och är i ett mycket stort behov av är en inomhustoalett.

I dagsläget har vi ett utedass och det är inte tillräckligt, särskilt inte på vintertid eller för tillgängligheten för rörelsehindrade.

Kan vi anpassa och standardhöja lokalerna så har vi större möjligheter att få intäkter och därmed säkra verksamheten och byggnaden för framtiden.

Vi har tidigare, 2009 handikappanpassat lokalen via Boverket så att det nu är möjligt för rörelsehindrade att ta sig in i lokalen, vilket inte var möjligt tidigare. Får vi medel att sätta in en toalett ser vi till att den blir handikappanpassad samtidigt.

Vår önskan är att anlägga ett enskilt avlopp och installera en handikappanpassad toalett.

Total kostnad 100.000 kronor + moms

Har varit i kontakt med Boverket och det finns möjlighet för oss att söka bidrag med 50 % för standardhöjande ombyggnad av lokal men det förutsätter att kommunen går i med 30% och att vi själva finansierar 20% av kostnaderna.

Kostnader

Konsult för handlingar och tillstånd till kommun	15.000 kronor
Ansökningsavgift miljö-hälsa	7.000
Grävning 15 tim/1500/tim inkl maskin	20.500
Infiltration	24.000
EU-sand + div material	3.000
Toastol förhöjd	5.000
Tvättstol med blandare	3.500
Byggnation/inredning våtrum+ material	22.000
Totalt	100.000 + moms

Finansering

- 50% av kostnaderna söker vi via Boverket
- 30% Österåkers kommun
- 20% Egen finansering

AU § 114

Dnr KS 2011/41-406

Utdrag: akten, KS

Avgift för hämtning och skrotning av fordonsvrak**Ärende**

Det praktiska arbetet med att handlägga ärenden som rör fordonsvrak utförs av Roslagsvatten AB. Samhällsbyggnadsförvaltningen har delegationsrätt att fatta beslut i dessa ärenden. Enligt Roslagsvatten AB är för närvarande kostnaden för hämtning och skrotning av personbilsvrak 800 kr och för husvagnsvrak 4000 kr. Kostnaden kan variera beroende på metallpris m.m. men ska avse självkostnaden.

Fordonsägaren debiteras avgift för bortforsling av fordonsvraket. Där möjlighet saknas till att få ersättning från fordonsägaren har Roslagsvatten AB rätt att ta ut avgift av markägaren i de fall denne har begärt bortforsling och informerats om avgiften. I avgiften ingår inte Roslagsvattens handläggningstid eller samhällsbyggnadsförvaltningens arbete med beslutsfattande.

Tidigare beredning

– Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteutlåtande daterat 2011-06-08 reviderat 2011-08-22.

Arbetsutskottets förslag**Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta**

1. Avgift för hämtning och skrotning av fordonsvrak får uttas av Roslagsvatten AB.
2. Avgift debiteras fordonsägaren eller markägare som beställt hämtning.
3. Avgiften ska avse externa kostnader för hämtning och skrotning, i enlighet med den definition som anges i tjänsteutlåtande från samhällsbyggnadsförvaltningen daterat 2011-08-22.
4. Avgiften får uttas för de fordonsvrak som skrotas efter det att Kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft.

ACF

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Gunilla Enggren

2011-06-08
Rev 2011-08-22

Dnr RS 2011/41-406

Till kommunstyrelsen

Avgift för hämtning och skrotning av fordonsvrak

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Avgift för hämtning och skrotning av fordonsvrak får uttas av Roslagsvatten AB.
2. Avgift debiteras fordonsägaren eller markägare som beställt hämtning.
3. Avgiften ska avse externa kostnader för hämtning och skrotning, i enlighet med den definition som anges i tjänsteutlåtande från samhällsbyggnadsförvaltningen daterat 2011-08-22.
4. Avgiften får uttas för de fordonsvrak som skrotas efter det att Kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft.

Bakgrund

Det praktiska arbetet med att handlägga ärenden som rör fordonsvrak utförs av Roslagsvatten AB. Samhällsbyggnadsförvaltningen har delegationsrätt att fatta beslut i dessa ärenden. Tillämplig lagstiftning är Lag (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall och Förordning (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall. Fordonsvrak är inte ett hushållsavfall och kostnaden för hämtning och skrotning bör därmed inte belasta renhållningskollektivet om det finns möjlighet att få ersättning från ägaren eller av markägare som begärt hämtning.

Förvaltningens slutsatser

Enligt Roslagsvatten AB är för närvarande kostnaden för hämtning och skrotning av personbilsvrak 800 kr och för husvagnsvrak 4000 kr. Kostnaden kan variera beroende på metallpris m.m. men ska avse självkostnaden.

Fordonsägaren debiteras avgift för bortforsling av fordonsvraket. Där möjlighet saknas till att få ersättning från fordonsägaren har Roslagsvatten AB rätt att ta ut avgift av markägaren i de fall denne har begärt bortforsling och informerats om avgiften. I avgiften ingår inte Roslagsvattens handläggningstid eller samhällsbyggnadsförvaltningens arbete med beslutsfattande.

Bilaga 1. Roslagsvatten AB:s skrivelse 2011-02-07, "Taxa för omhändertagande av skrotbilar".

Gunilla Enggren
Miljö- och hälsoskyddschef

und. 2011. 296

Till kommunfullmäktige Österåkers kommun

ÖSTERÅKERS KOMMUN KANSLIET	
2011-02-08	
2011/41	Dpl 406

TAXA FÖR OMHÄNDERTAGANDE AV SKROTBILAR

Roslagsvatten har kommunens uppdrag att handlägga ärenden gällande omhändertagande och bortforsling av skrotbilar. Det praktiska arbetet utförs av avfallsavdelningen på Roslagsvatten AB och miljö- och hälsoskyddsavdelningen, Österåkers kommun har myndighetsansvaret för verksamheten. Arbetet sker enligt lagen (1982:129) och förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall.

2009 skrotades 38 st fordonsvrak på uppdrag av Österåkers kommun. Kostnaderna för handläggningen av dessa ärenden och kostnaderna för skrotning finansieras för närvarande via renhållningstaxan. Den totala kostnaden för enbart bärgning och skrotning av dessa fordonsvrak var år 2009 ca 40 000 kr.

Avgiften för varje hämtning och skrotning av personbil är i dagsläget 800 kr och 4 000 kr för husvagn. Dessa avgifter kan variera beroende på metallpris mm.

10-10-13 godkände styrelsen i Österåkersvatten att förslaget skulle gå vidare till Kommunfullmäktige Österåkers kommun. Se bifogat protokoll 69.

Förslag till beslut:

Kommunfullmäktige Österåkers kommun beslutar att:

Roslagsvatten AB ska fakturera självkostnaden för hämtning och skrotning av fordonsvrak i första hand ägare till fordonet och i andra hand markägare där skrotbilen omhändertas fr.o.m. 2011.

Roslagsvatten AB

Mikael Medelberg

VD i Roslagsvatten AB och Österåkersvatten AB

Roslagsvatten AB

Adress	Telefon	Telefax	Hemsida	Organisationsnr
Sågvägen 2 184 86 Åkersberga	08-540 835 00	08-540 835 70	www.roslagsvatten.se	556142-2394

AU § 115

Dnr KS 2011/101-409

Utdrag: akten, KS

Klimat- och energistrategi för Österåker 2010-2020**Ärende**

Österåkers kommun ansökte den 30 juli 2010 om bidrag från Energimyndigheten för att ta fram en strategi för energieffektivisering. Sedan tidigare pågår arbete med det prioriterade miljömålet begränsad klimatpåverkan och sedan 2008 har kommunen deltagit i programmet Uthållig kommun. Genom att ta fram en klimat- och energistrategi samlas och struktureras arbetet mot gemensamma mål och handlingsplan.

Tidigare beredning

– Miljö- och hälsoskydds enheten redogör för ärendet i tjänsteutlåtande daterat 2011-08-10.

Arbetsutskottets förslag**Kommunstyrelsen föreslås besluta**

Miljöstrategen ska ansvara för fortsatt arbete med åtgärder, uppföljning och rapportering till Energimyndigheten fram till 2014.

Kommunfullmäktige föreslås besluta

1. Förslaget till Klimat- och energistrategi för Österåker 2010-2020 antas. Mål och handlingsplan ska vara vägledande för kommunens förvaltningar och bolag med syftet att effektivisera kommunens energianvändning och minska klimatpåverkan.
2. Mål och handlingsplan i strategin ska revideras senast 2014 eller vid behov.

Protokollsanteckning

– Björn Pålhammar (C) medges lämna nedan angiven protokollsanteckning:

*”Centerpartiet tycker att klimatstrategi är bra men anser att elbilen bör lyftas fram som huvudalternativ för den kommunala bilpoolen, samt att kommunen bör skapa förutsättningar för elbilsanvändande exempelvis genom elstolpar (laddare) och p-platser.
C-B Pålhammar”*

ACF

Miljö- och hälsoskydds-enheten
Kristina Eriksson

2011-08-10 SBN Dnr 2010-1652-409

KS 2011/101 - 409

Till Kommunstyrelsen

Klimat- och energistrategi för Österåker 2010-2020

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslås besluta

1. Miljöstrategen ska ansvara för fortsatt arbete med åtgärder, uppföljning och rapportering till Energimyndigheten fram till 2014.

Kommunfullmäktige föreslås besluta

2. Förslaget till Klimat- och energistrategi för Österåker 2010-2020 antas. Mål och handlingsplan ska vara vägledande för kommunens förvaltningar och bolag med syftet att effektivisera kommunens energianvändning och minska klimatpåverkan.
3. Mål och handlingsplan i strategin ska revideras senast 2014 eller vid behov.

Bakgrund

Kommunen ansökte 2010-06-30 om bidrag från Energimyndigheten för att ta fram en strategi för energieffektivisering. Sedan tidigare pågår arbete med det prioriterade miljömålet begränsad klimatpåverkan. Kommunen har sedan 2008 deltagit i programmet Uthållig kommun. Genom att ta fram en klimat- och energistrategi samlas och struktureras arbetet mot gemensamma mål och handlingsplan. Energimyndigheten erbjuder fortsatt bidrag för arbetet med åtgärder fram till 2014.

Förvaltningens slutsatser

En majoritet av landets kommuner genomför nu ett liknande arbete med att kartlägga och effektivisera sin energianvändning. Enligt riksdagens beslut om en sammanhållen klimat- och energipolitik från juni 2009 ska statliga och kommunala förvaltningar vara föregångare i omställningen till ett mera hållbart samhälle.

Kommunen har en skyldighet att ha kunskaper om energianvändningen och vidta åtgärder för att effektivisera och minska klimatpåverkan. Det kan vara tekniska åtgärder och inköp av energieffektiv utrustning men också riktlinjer och policydokument för t ex upphandling och inköp, transporter och tjänsteresor. Det har i arbetet framkommit en rad åtgärder som kommer att minska vår energianvändning och öka andelen förnyelsebar energi vilket också medför minskade kostnader.

Följande mål föreslås i klimat- och energistrategin:

Mål 1

Österåkers kommun, förvaltningar och bolag ska minska sin klimatpåverkan och energianvändning så att vi bidrar till en hållbar utveckling och effektiv användning av våra resurser

Mål 2

Den totala energianvändningen ska minska med 10 % fram till 2014 och med minst 20 % fram till år 2020 jämfört med basåret 2009.

Mål 3

Andelen förnyelsebar energi av kommunens totala energianvändning ökar till 60 % år 2014 och till 80 % till 2020.

Mål 4

Klimatpåverkande utsläpp från kommunens användning av el, värme och transporter ska minska från 1,5 ton CO₂/heltidsanställd 2009 till 0,75 ton CO₂/heltidsanställd 2020.

Tidigare beredning och bilagor

Kommunstyrelsens AU informerades 2011-03-16 om klimat- och energistrategin. Underlaget har tagits fram av en bred arbetsgrupp med deltagande från flera förvaltningar och bolag. Kommunens ledningsgrupp har varit styrgrupp i arbetet. Rapportering har skett till samhällsbyggnadschefen Kristina Gewers.

Bilaga 1. Förslag till klimat och energistrategi

Kristina Gewers
Samhällsbyggnadschef

Kristina Eriksson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

- **Klimat- och energistrategi**
  - **Österåkers kommun**
  - **2010-2020**
-

2011-08-10

Antagen av Kommunfullmäktige

2011-08- §

Förord

Österåker är en naturskön skärgårdskommun i nordöstra delen av Stockholms län. Här bor snart 40 000 personer och under sommartid fördubblas befolkningen genom fritidsboende och besökare. Kommunen växer med runt 400 personer per år och det byggs mycket här. 2010 byggdes Åkersberga centrum ut och nya handelsområden planeras. Gamla fritidshusområden omvandlas till permanentboende och helt nya bostadsområden byggs. Med tåg eller bil tar det 30 minuter in till Stockholm.

Visionen är att bli länets mest attraktiva skärgårdskommun till år 2020.

Framtagandet av klimat- och energistrategin har skett genom ett projekt på miljö- och hälsoskyddskontoret. Arbetet påbörjades vid halvårsskiftet 2010 och avslutas halvårsskiftet 2011 efter slutrapportering till Energimyndigheten.

Projektledare har varit Kristina Eriksson på Miljö- och hälsoskyddsenheten.
Styrgrupp har varit kommunen ledningsgrupp.

I projektgruppen har följande personer deltagit:

Leif Blomkvist, Armada
Jonas Kristiansson, Svefab
Pia Lundh, Roslagsvatten/Österåkersvatten
Sofie Enander, väg- och trafikenheten
Gunnel Granlund, upphandlingsenheten
Bo Lidén, miljöplanerare
Ove Barrén, lokalsamordnare
Sara Eriksson, socialenheten
Mats Lennertsson, produktionsförvaltningen
Thomas Törnros kultur- och fritid
Margareta Karlsson serviceenheten
Gunilla Enggren, miljö- och hälsoskyddsenheten

Innehåll

Sammanfattning

1. Klimat- och energistrategi för Österåkers kommun, förvaltningar och bolag.....	6
1.1 Bakgrund och uppdrag	6
1.2 Nationella och regionala miljömål	7
1.3 Mål för Österåkers kommuns arbete med klimat- och energifrågor	7
1.4 Prioriterade områden	8
1.5 Handlingsplan och uppföljning	8
2 Pågående klimat- och energiarbete.....	9
2.1 Miljömålen	9
2.2 Uthållig kommun.....	10
3 Kommunens övergripande vision, strategiska områden och mål.....	10
4. Energitillförsel	12
4.1 Energi per energislag och invånare	12
4.2 Energiproduktion.....	12
5. Kommunens egen energianvändning och klimatpåverkan	14
5.1 Kommunens lokaler	15
5.2 Kommunens transporter	15
5.3 Samhällsplanering	16
5.4 Drift och teknik	17
5.5 Upphandling, köp av varor och tjänster	18
5.6 Information och dialog	19
6. Handlingsplan.....	20
6:1 Lokaler och bostäder	20
6:2 Transporter och resor	21
6:3 Samhällsplanering och byggande.....	22
6:4 Drift och teknik	23
6:5 Upphandling, köp av varor och tjänster	23
6:6 Information och dialog	24
7 Uppföljning och fortsatt arbete.....	24
7.1 Rapportering till Energimyndigheten.....	24
7.2 Fortsatt arbete	24
Bilaga 1	26
Fakta om energianvändningen, klimatutsläppen och en omvärldsbeskrivning	

Sammanfattning

Det pågår ett stort arbete i Sverige med att vidta åtgärder för att effektivisera och minska den miljö- och klimatpåverkan som energianvändningen medför. Energimyndigheten har fått i uppdrag att stärka lokalt energi- och klimatarbete. Målet är att den offentliga sektorn ska vara ett föredöme i energieffektiviseringsarbetet.

Österåker har fått bidrag från Energimyndigheten för att ta fram en effektiviseringsstrategi. Hur stödet får användas regleras i en förordning där det ställs tydliga krav på strategin och dess innehåll. Det ska finnas mål för minskad energianvändning inom området byggnader och transporter till år 2014 och 2020 samt en handlingsplan med åtgärder hur vi ska nå målen. Vi ska välja två åtgärdsområden där vi prioriterar våra insatser.

Genom arbetet med de lokala miljömålen har klimatpåverkan inom kommunen som geografiskt område beräknats. Den andel som kommunens egen verksamhet bidrar med har inte tidigare varit känd. För att samordna arbetet med miljömålet, begränsad klimatpåverkan och energieffektiviseringsarbetet omfattar strategin både klimat- och energifrågor. Kartläggningen omfattar kommunens förvaltningar och bolag Armada kommunfastigheter AB och Österåkersvatten AB. Den omfattar transporter med egna och leasade bilar men inte de transporter som utförs av andra transportörer på kommunens uppdrag.

Följande mål föreslås i klimat- och energistrategin:

Mål 1

Österåkers kommun, förvaltningar och bolag ska minska sin klimatpåverkan och energianvändning så att vi bidrar till en hållbar utveckling och effektiv användning av våra resurser.

Mål 2

Den totala energianvändningen ska minska med 10 % fram till 2014 och med minst 20 % fram till år 2020 jämfört med basåret 2009.*

Mål 3

Andelen förnyelsebar energi av kommunens totala energianvändning ökar från 50 % till 60 % år 2014 och till 80 % till 2020

Mål 4

Klimatpåverkande utsläpp från kommunens användning av el, värme och transporter ska minska från 1,5 ton CO₂/heltidsanställd 2009 till 0,75 ton CO₂/heltidsanställd 2020

---

* Minskningen fördelas jämt mellan bostäder och lokaler och transporter d v s 5 % effektivisering per område och period fram till 2014 och 2020.

Kommunen har vidtagit många åtgärder inom befintligt fastighetsbestånd och det är nu viktigt att arbeta vidare med brukarsamverkan med hyresgäster och de verksamheter som använder lokalerna. Hur mycket energi som går att spara på detta har inte kunnat beräknas. Österåker är samtidigt en växande kommun som medför att den totala energianvändningen kommer att öka.

När det gäller transporter har kommunen inte så många egna bilar eller transportuppdrag som utförs inom den egna organisationen. Här är upphandling det område där det finns störst möjligheter att styra mot minskade transporter.

Som prioriterade åtgärder i enlighet med kraven för energieffektiviseringsstödet har kommunen valt att arbeta med:

- att köpa in utrustning utifrån energieffektiva produktspecifikationer
- att köpa in eller hyra energieffektiva byggnader

Det finns en stor potential att öka andelen förnyelsebart bränsle till transporterna och andelen förnyelsebar el som kommunen köper. Alla anställda kan bidra till att minska klimatpåverkan från våra tjänsteresor och arbetsresor.

Strategin innehåller en handlingsplan där ansvaret för fortsatt arbete fördelas på förvaltningar och bolag och där ett antal konkreta åtgärder föreslås inom områden där vi tror att det får störst effekt.

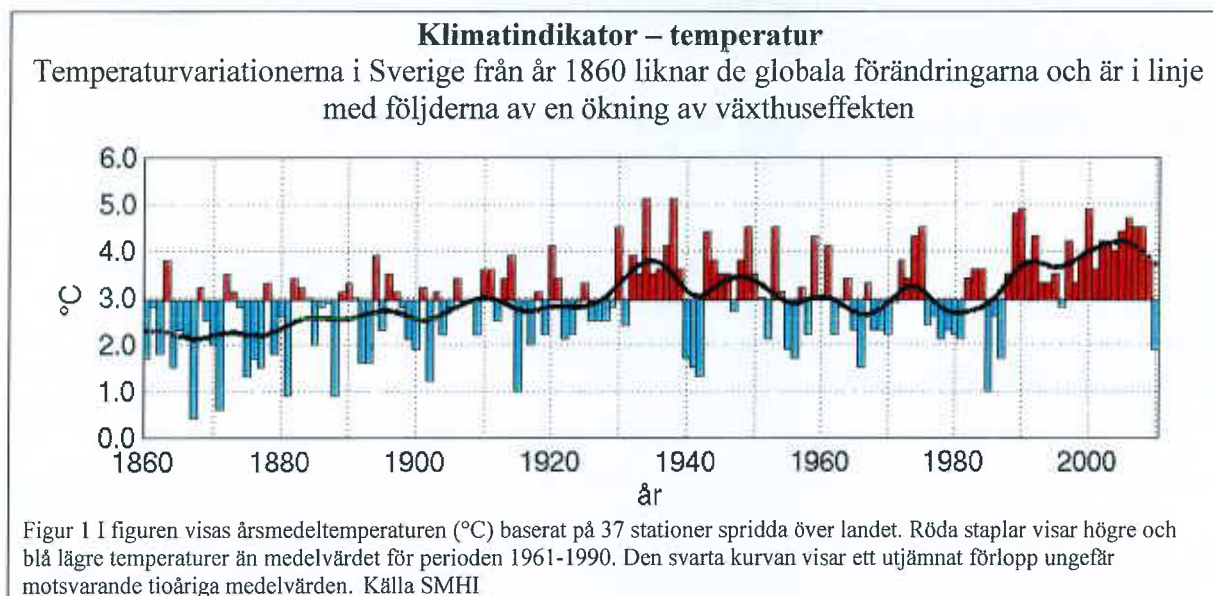
Det ska ske en årlig uppföljning av handlingsplanen och det finns också möjlighet att revidera målen om vi ser att det är möjligt att höja ribban. En viktig åtgärd är också att arbeta med att förbättra statistiken och kunskapen om energianvändningen så att vi har ett bra beslutsunderlag för fortsatt arbete.

1. Klimat- och energistrategi för Österåkers kommun, förvaltningar och bolag

1.1 Bakgrund och uppdrag

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och en högt prioriterad miljöfråga. För att begränsa klimatpåverkan krävs åtgärder på alla nivåer i samhället, från lokal till global nivå. Utsläppen av växthusgaser påverkar klimatet oavsett var på jorden det sker. Inget land kan lösa klimatproblemet på egen hand, men alla kan bidra med något för att påverka utvecklingen.

Kommunen har en skyldighet att se över sin verksamhet och ta ansvar för det som vi har rådighet över. Målet är att ha en energieffektiv kommunförvaltning och att bidra till en minskad klimatpåverkan. Kommunen ska föregå med goda exempel för att kunna inspirera och påverka andra. Med strategiskt och långsiktigt arbete, åtgärder och förbättringar visar kommunen att målen för minskad klimatpåverkan och effektiv energianvändning går att nå.

Energimyndigheten har tilldelats medel och uppdrag för att driva på arbetet med energieffektivisering inom kommuner och landsting. Syftet är bland annat att stärka regionalt och lokalt energi- och klimatarbete och målet är att den offentliga sektorn ska vara ett föredöme i energieffektiviseringsarbetet.

Österåker har fått stöd för att ta fram en energieffektiviseringsstrategi. Hur stödet får användas regleras i förordning och det ställs därigenom tydliga krav på vad kommunen ska göra och rapportera tillbaka till Energimyndigheten.

Från arbetet med de lokala miljömålen finns kunskap om vilka klimatpåverkande utsläpp som sker inom kommunens geografiska gräns. Hur stor andel som kommunens verksamhet bidrar med har inte tidigare beräknats. För att samordna arbetet med miljömålet begränsad klimatpåverkan och energieffektiviseringen omfattar strategin både klimat- och energiarbetet.

I det här skedet omfattas strategin av kommunens förvaltningar och bolag Armada kommunfastigheter AB och Österåkersvatten AB

1.2 Nationella och regionala miljömål

I juni 2009 beslutade riksdagen om en ny sammanhållen klimat- och energipolitik. Det innebär att det nu finns följande mål för klimat- och energieffektivisering på nationell nivå:

- Andelen förnybar energi år 2020 ska uppgå till minst 50 % av den totala energianvändningen
- Inom transportsektorn ska andelen förnybar energi år 2020 uppgå till minst 10 %
- Vi ska ha en svensk fordonsflotta som är oberoende av fossila bränslen år 2030
- 20 % effektivare energianvändning mellan åren 2008–2020
- De svenska utsläppen av växthusgaser ska minska med 40 % till år 2020 jämfört med år 1990.

Länsstyrelsen i Stockholms län tar nu fram en regional energieffektiviseringsplan. Målen i denna kommer att överensstämma med de nationella målen.

Nationellt miljömål för begränsad klimatpåverkan Halten av växthusgaser i atmosfären ska stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås

1.3 Mål för Österåkers kommuns arbete med klimat- och energifrågor

Mål 1

Österåkers kommun, förvaltningar och bolag ska minska sin klimatpåverkan och energianvändning så att vi bidrar till en hållbar utveckling och effektiv användning av våra resurser

Mål 2

Den totala energianvändningen ska minska med 10 % fram till 2014 och med minst 20 % fram till år 2020 jämfört med basåret 2009.*

(omfattar kommunens förvaltningar, Armada kommunfastigheter AB och Österåkersvatten AB, transporter, el och värmeanvändning)

Mål 3

Andelen förnyelsebar energi av kommunens totala energianvändning ökar från 50 % till 60 % år 2014 och till 80 % till 2020

(omfattar kommunens förvaltningar, Armada kommunfastigheter AB och Österåkersvatten AB, transporter, el och värmeanvändning. Som förnyelsebar energi räknas fossilfri el och icke fossila bränslen till transporter och värmeproduktion, 2009 var andelen 50 %)

* Minskningen fördelas jämt mellan bostäder och lokaler och transporter d v s 5 % effektivisering per område och period fram till 2014 och 2020.

Mål 4

Klimatpåverkande utsläpp från kommunens användning av el, värme och transporter ska minska från 1,5 ton CO₂/heltidsanställd 2009 till 0,75 ton CO₂/heltidsanställd 2020

(Omfattar all användning av el, värme samt transporter med egna eller leasade bilar. Om antalet anställda ändras väsentligt under tiden fram till 2020 kan antalet anställda vid basåret 2009 gälla som beräkningsgrund)

1.4 Prioriterade områden

Enligt förordningen (2009:1533) om statligt stöd till energieffektivisering i kommuner och landsting ska kommunen förbinda sig att genomföra två av de åtgärder som framgår av förordningen (2009:893) om energieffektiva åtgärder för myndigheter. Österåker har valt att arbeta med:

- att köpa in utrustning utifrån energieffektiva produktspecifikationer
- att köpa in eller hyra energieffektiva byggnader

Det sammanfaller med de områden som i strategin har framkommit som viktiga att arbeta vidare med för att uppfylla energieffektiviseringsmålet. Det kan handla om att vid upphandling använda sig av miljöstyrningsrådets upphandlingskrav samt att vid ny- eller ombyggnad av kommunala lokaler skapa förutsättningar för låg energianvändning i samverkan med dem som använder lokalerna.

1.5 Handlingsplan och uppföljning

För att uppnå målen i strategin krävs att hela organisationen deltar i arbetet inom de egna ansvarsområdena. Energi- och klimatfrågor bör vara en självklar del i våra beslut och bedömningar, vid köp av tjänster och utrustning, vid val av transportsätt och fordon.

Utifrån nulägesbeskrivningen i den här strategin ska det vara möjligt att följa förändringar och se om uppsatta mål går att nå. Ett antal nyckeltal ger mätbara mål på vägen.

Handlingsplanen ska vara ett levande dokument som kan revideras t ex om regelverk och lagstiftning ändras, om vår organisation ändras eller om det efter utredning kommer fram behov av ytterligare åtgärder. En genomgripande revidering bör göras 2014 för att följa upp delmålen. Målen bör ses som den lägsta nivå som ska uppnås. Många av åtgärderna är av "icke teknisk karaktär" och det kan vara svårt att bedöma vilka energibesparingseffekter som kan uppnås. Det har gjorts en jämn fördelning av effektiviseringen mellan området byggnader och transporter samt mellan de två tidsperioderna fram till 2014 och till 2020.

Miljöstrategen bör vara ansvarig för att samordna och driva på fortsatt arbete med klimat- och energiåtgärder samt att ansvara för uppföljning och rapportering. En årlig rapport över åtgärder och resultat kan vara en del av årsredovisningen.

2 Pågående klimat- och energiarbete

2.1 Miljömålen

Österåker fastställde 2007-12-17 (KF beslut § 157) lokala miljömål utifrån de nationella och regionala miljömålen. För mandatperioden 2006-2010 har målen för begränsad klimatpåverkan, ingen övergödning och giftfri miljö varit prioriterade. Det finns ett uppdrag till respektive förvaltning att ta fram verksamhetsspecifika mål och att beskriva vilka åtgärder som kan vidtas för att uppnå målen. Rapportering och uppföljning ska ske till bokslut och i årsredovisning.

Miljö- och hälsoskydds enheten genomför årligen en klimatkartläggning av kommunen som geografiskt område. Den baseras på en modell som togs fram 2006 och beskriver olika sektors bidrag till de klimatpåverkande utsläppen med hjälp av officiell statistik.

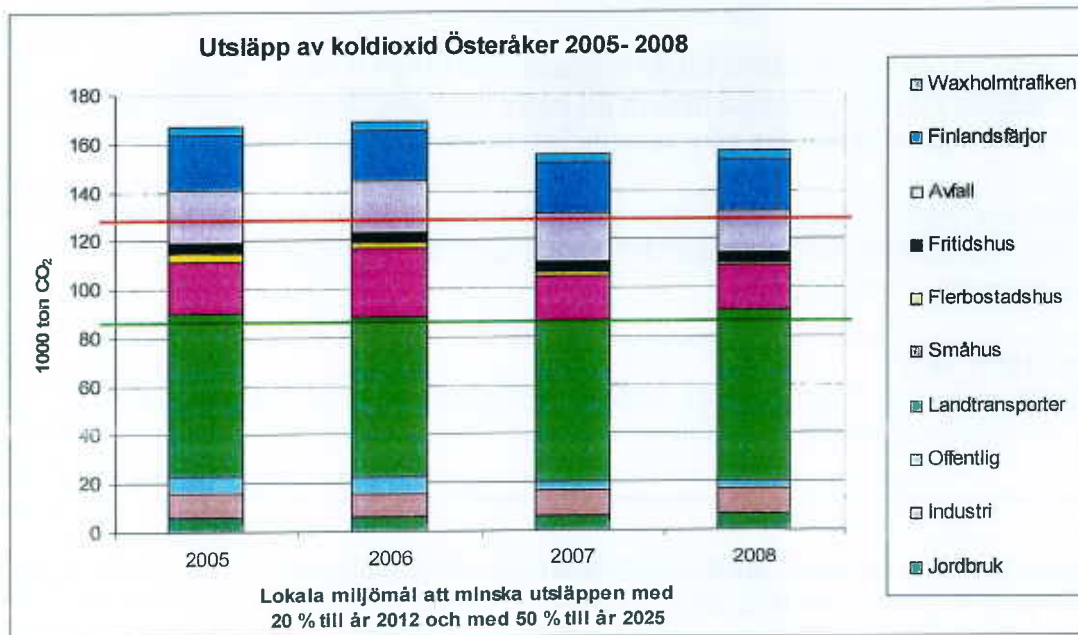

Lokala miljömål för begränsad klimatpåverkan

Österåkers kommun ska reducera sina växthusgasutsläpp med

- 20 % från 2006 års nivå till år 2012
- 50 % till 2025
- 80 % till år 2050

Utsläppen av koldioxidekvivalenter minskat från 4,5 ton/person 2006 till 4,0 ton/person 2008 vilket är drygt 10 %. Inom sektorerna bostäder, offentliga lokaler och avfall har ytterligare åtgärder vidtagits för att minska klimatpåverkan vilket gör att det finns möjligheter att klara det första etappmålet på 20 % till 2012. För att klara en minskning med 50 % till 2025 kommer det att behövas mera omfattande åtgärder t ex inom transportsektorn. Det är den helt dominerande källan till klimatpåverkande utsläpp i Österåker.

2.2 Uthållig kommun

Sedan 2008 deltar Österåkers kommun i Energimyndighetens program för Uthållig kommun. Där har vi fått tillgång till expertstöd och kompetensutveckling inom energiområdet. Inom nätverket har det redovisats goda exempel från andra kommuner och vi har fått värdefulla kontakter. Arbetet har i huvudsak bedrivits av miljö- och hälsoskydds enheten på uppdrag av Kommunstyrelsen efter beslut 2008-02-18 KS § 49.

Inom programmet uthållig kommun har det tagits fram en handlingsplan med åtgärder hämtade från miljömålsarbetet. Det sker en årlig rapportering till Energimyndigheten och programmet avslutas andra halvåret 2011. Inom temaområde fysisk planering har ett fördjupat arbete utförts med syftet att se hur klimat och energifrågor kan hanteras på ett tydligare sätt i kommunens arbete med fysisk planering. Handlingsplanen har nu utvecklats och inriktas i första skedet på kommunen internt.

3 Kommunens övergripande vision, strategiska områden och mål

Översiktsplanen 2006

Visionen är att Österåker ska vara en attraktiv kommun att leva och bo i och att utvecklingen vara långsiktigt hållbar ur ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt perspektiv. Förbättrad spårtrafik till centrala Stockholm och goda kommunikationer till den övriga regionen och Arlanda ger kommunen en ökad attraktivitet. Förbättrade kommunikationer ger också förutsättningar för ett ökat permanentboende och utveckling av näringslivet i glesbygd och skärgård.

Enligt ÖP ska en bebyggelseutveckling nära kollektivtrafik, service och VA-områden eftersträvas. Inom området teknisk försörjning är en riktlinje i översiktsplanen att omställning från olja till förnybara energikällor ska främjas och att vattenburen värme bör väljas för nyproduktion.

Inom kommunen finns en positiv attityd till att bygga ut småskalig vindkraft där sådana anläggningar bedöms som lämpliga med hänsyn till andra intressen. Även andra typer av förnybar el- och värmeproduktion kan vara aktuella i ett framtida energiförsörjningssystem.

Kommunen stöder operatörer som bidrar till att bygga ut fiberkabelnätet ytterligare så att bredbandsanslutning kan erbjudas i fler områden. Det underlättar möjligheterna för kommuninnevånare att arbeta hemifrån

Visionen Österåker 2020

Kommunfullmäktige antog 17 maj 2010 en vision för Österåkers kommun. Den ska ses som övergripande mål för kommunens verksamhet.

Österåker ska vara länets mest attraktiva skärgårdskommun, den skärgårdskommun som flest väljer att flytta till, bo och verka i, starta företag i samt besöka; en skärgårdskommun i världsklass. Österåker ska präglas av framtidstro, mångfald och öppenhet.

”Österåker kännetecknas av en fortsatt tillväxt och en god livsmiljö. Med god livsmiljö menas en trygg, långsiktigt hållbar fysisk och social livsmiljö. En fortsatt befolkningsutveckling kräver omsorg om natur och kultur i planeringen av nya bostadsområden. Vid all fysisk planering ska kultur – och miljöfrågor tidigt vägas in. Skärgården är vår största attraktionsfaktor som vi gör tillgänglig och vårdar för de som bor i, besöker eller verkar i Österåker. En långsiktig hållbarhet är grundläggande och bärande begrepp som genomsyrar all planering.”

Avfallsplanen 2007-2010

Avfallsplanen innehåller en nulägesbeskrivning av avfallshanteringen samt beskrivning av lokala förhållanden som påverkar avfallets mängd och sammansättning i Österåker. Det finns mål för insamling och behandling av avfallet och för hur avfallets mängd och farlighet ska minska samt lokalt anpassade mål utifrån de nationella miljömålen inom avfallsområdet. En ny avfallsplan tas fram under 2011.

Miljöpolicy

Fastställd av Kommunfullmäktige den 27 april 2009, § 48. Österåkers kommuns verksamheter ska bedrivas på ett sådant sätt att förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling skapas såväl i kommunen som i samhället i stort och kommunen skall föregå med gott exempel. Alla verksamhetsansvariga ska ta ansvar för miljöarbetet inom sina områden. Alla politiker och tjänstemän i Österåkers kommun ska ges grundläggande kunskap om miljömålen och fortlöpande information och vidareutbildning om miljöfrågor.

Engagemang och kunnande hos innevånare, organisationer, företag och kommunanställda i Österåker är en viktig grundförutsättning som ska tas tillvara i arbetet och stötts genom olika informations- och utbildningsinsatser.

Kommunen ska fortlöpande styra verksamheten mot ett hållbart samhälle genom övergripande lokala miljömål och genom att följa upp och utvärdera dessa. Varje verksamhet ska med de lokala miljömålen som grund utveckla sina egna verksamhetsspecifika miljömål och en aktiv miljöstrategi med mätbara mål som årligen ska utvärderas och revideras i samband med den årliga verksamhetsuppföljningen.

Riktlinjer avseende resor för anställda i Österåkers kommun

Fastställd av Kommunstyrelsen den 3 maj 2010, § 109

Gäller för längre tjänsteresor eller studiebesök utanför landet.

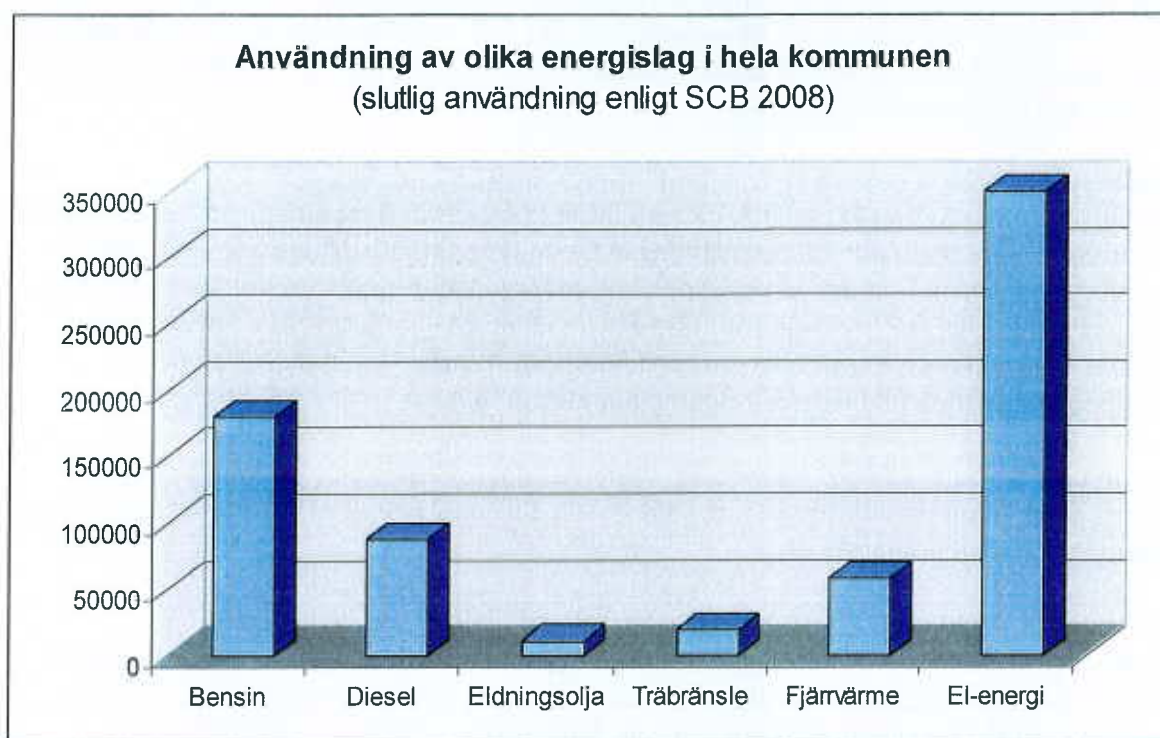
Riktlinjer för lokaler

Policy för lokalhantering ÖFS 2009:13 KF beslut 2008-02-04 § 3

4. Energitillförsel

4.1 Energi per energislag och invånare

Den totala energianvändningen i hela kommunen är 703 GWh (SBC 2008) varav 28 GWh användes i offentlig verksamhet enligt den officiella statistiken. Energianvändningen per invånare i Österåker är 18 MWh/inv. I riket var motsvarande siffra 43 MWh/inv och i länet 24 MWh/invånare.

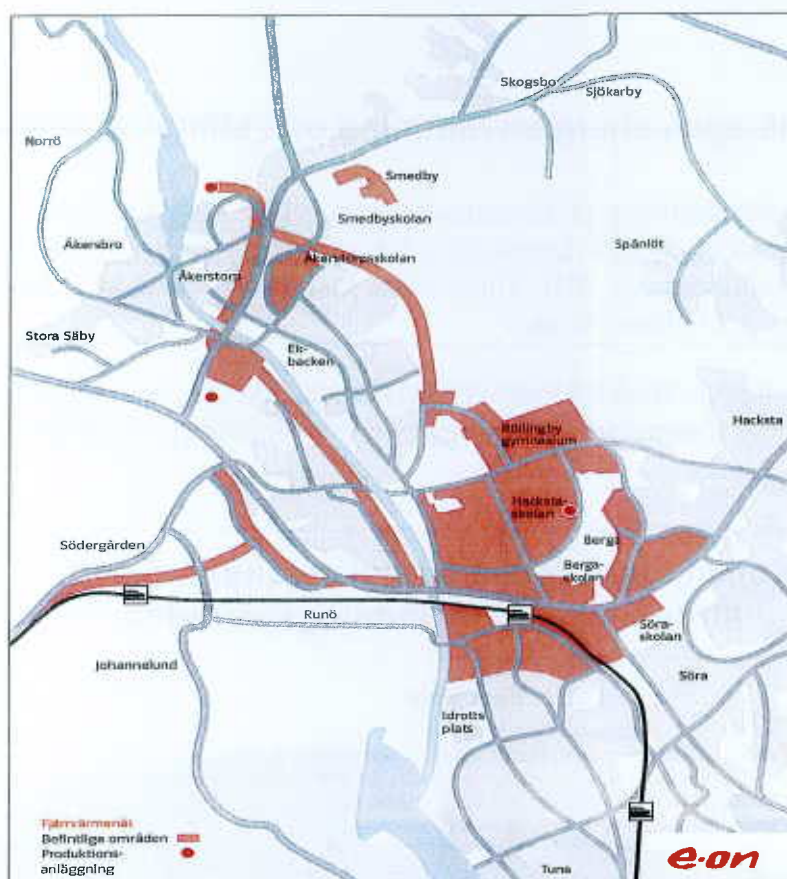

4.2 Energiproduktion

Fjärrvärmen, både produktionsanläggningar och nät, ägs och drivs sedan 2006 av E.ON Värme Sverige AB. Det finns tre produktionsanläggningar i fjärrvärmenätet, panncentralerna vid Säby och Hacksta samt sjövärmepumpen vid Åkerstorp. Värmen produceras till ca 95 % av förnyelsebara bränslen, pellets och bioolja.

E.ON har påbörjat en tillståndsprovning för en ny värmeproduktionsanläggning med kapacitet på 49 MW. Den ska baseras på fuktiga biobränslen, befintliga träpellets och bioolja och vara försedd med rökgaskondensering.

Med nuvarande fjärrvärmeanläggningar saknas kapacitet för att ansluta ytterligare bostadsområden eller lokaler till fjärrvärmenätet. Förhållandevis stora delar av befintlig villabebyggelse i Åkersberga tätort har fortfarande enskild uppvärmning.

Figur 2 Nuvarande fjärrvärmeanslutning

Armada har egna panncentraler vid Solskiftet och Tråsättra, i första hand för värmeproduktion till egna lokaler. Solskiftets panncentral levererar också värme till fjärrvärmenätet. Armadas värmeproduktion är till 98 % från förnyelsebara bränslen, pellets och bioolja.

På Ljusterö finns idag ett privatägt vindkraftverk med effekten 0,85 MW. Det har sedan driftstart i maj 2005 producerat ca 6000 MWh. Det planeras för ytterligare ett verk med kapaciteten 2 MW som kommer att anläggas och drivas av Kraftö AB.

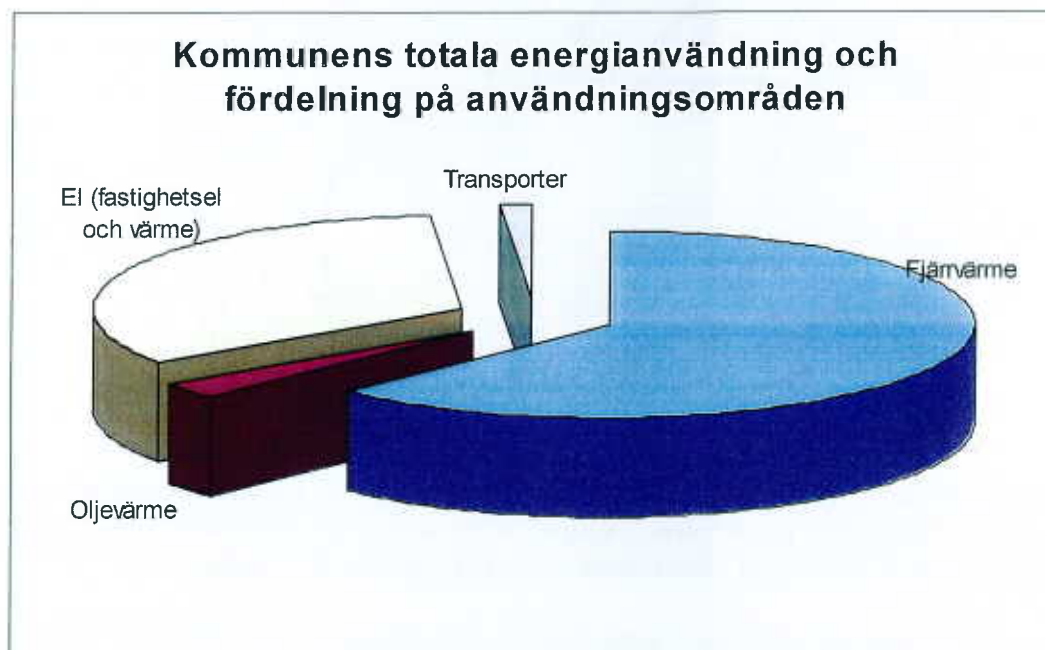
Kommunen har tagit fram ett planeringsunderlag för vindkraft i Österåker. Syftet var att se hur vindkraftsintresset kan kombineras med andra intressen på ett bra sätt. Ett rekommenderat skyddsavstånd på 1000 meter till boende samt riksintresset för skärgården gör att endast ett fåtal områden anses vara lämpliga för utbyggnad av större vindkraftsanläggningar i kommunen.

Många hushåll i kommunen har enskild uppvärmning. I omvandlingsområden där fritidshus byggs om och används för permanent boende är elvärmes vanlig ofta tillsammans med fastbränsle. Antal hushåll som har installerat bergvärme har ökat och uppgår nu till ca 1000 anläggningar i kommunen. Det finns också några större bergvärmepumpar som har installerats vid flerbostadshus. De har trots att de ligger inom räckhåll för fjärrvärmen bedömt att det är ekonomiskt fördelaktigt att investera i egen bergvärme. Sedan bidrag till solvärme infördes 2000 har Länsstyrelsen beviljat bidrag till 34 ansökningar från Österåker.

5. Kommunens egen energianvändning och klimatpåverkan

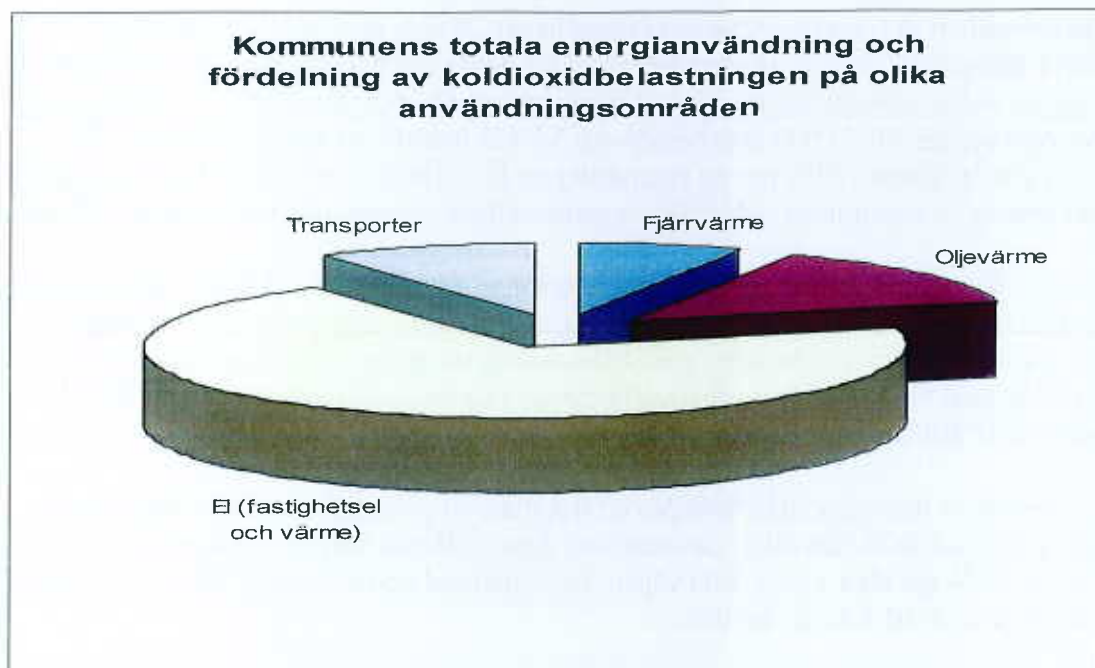
Nedan finns en sammanställning av kommunens energianvändning för värme, el och bränsle till transporter. Statistiken omfattar kommunens förvaltningar och bolag (Österåkersvatten AB och Armada kommunfastigheter AB). Totalt köpte kommunen el för ca 7 miljoner kr 2009 och fordonsbränsle för 2 miljoner kronor.

Hur energianvändningen är fördelad visas i nedanstående cirkeldiagram. Det framgår tydligt att det är uppvärmningen som står för den stora delen av kommunens energiförbrukning.

Kommunens totala energianvändning och klimatbelastning (2009)					
	Fjärrvärme	El	Eldningsolja	Transporter	Summa
MWh	38 160	20 374	1558	1029	61121
ton CO ₂	204	2037	416	268	2926
Uppskattad kostnad	17,6	7,0	1,2	5,0	30,7 miljoner kr

När det gäller kommunens klimatbelastning är elanvändningen helt dominerande. Fjärrvärmen produceras till mer än 95 % av bibränslen och ger liten klimatpåverkan. Inköp av el sker till största delen utan miljökrav vilket medför att klimatpåverkan beräknas utifrån schablon för nordisk elmix. En del av den elproduktionen sker då med fossila bränslen vilket ger en större klimatpåverkan än svensk elmix eller bra miljöval. Om vi köper miljömärkt förnyelsebar el kan klimatbelastningen minska betydligt.

5.1 Kommunens lokaler

Kommunen äger och hyr ut sammanlagt 247 000 m² lokaler (38 700 m² kommersiella lokaler, 110 000 m² skola och förskola) och bostäder (96 900 m²) via det kommunala bostadsbolaget Armada kommunfastigheter AB. För uppvärmning och el till belysning, ventilation mm användes 2009 13,6 GWh el och 32 GWh köpt värme. Egen produktion av värme till lokaler uppgick till 6 GWh.

Under 2006-2007 kopplades ishallen och Söraskolan/badhuset in på fjärrvärmens vilket medförde stora kostnadsbesparingar jämfört med tidigare uppvärmning med el. Armadas egen värmeproduktion på Solskiftet försörjer Sjökarbyskolan, fritids och förskola, Solskiftesskolan samt Enebackens äldreboende. Tråsättra panncentral försörjer skola och förskolelokaler i Margretelund/Tråsättra. Värmeproduktionen är till 98 % från förnyelsebara bränslen, pellets.

Ett fåtal oljepannor finns kvar som värmekälla i kommunens lokaler, Ljusterö skola och Görjansgården, delar av Roslags-Kulla skola, Österskärs skola samt Gula villan på Malvavägen. De flesta oljepannorna har konverterats så att bioolja kan användas.

Samtliga lokaler som är större än 1000m² har energideklarerats. Under 2011-2012 kommer resterande lokaler att deklarerats.

5.2 Kommunens transporter

Strategin och nulägesbeskrivningen omfattar de transporter som utförs av kommunens egen personal och med egna fordon. De bilar som kommunen äger eller leasar finns i huvudsak inom hemtjänsten, socialförvaltningen, den gemensamma bilpoolen (inrättad 2010) och inom kultur- och fritidsenheten. Österåkersvatten har 18 bilar till drift- och underhållsarbete som trafikerar kommunen, bilpool samt en förmånsbil. Armada har tre egna bilar. Kommunens förvaltningar och bolag äger och leasar sammanlagt 67 fordon varav 2 är etanolbilar. Totalt är 15 bilar klassade som miljöbilar enligt MB2007. Den sammanlagda körsträckan uppgår till 1 424 000 km varav 270 000 km var körning med egen bil mot reseersättning. På grund av

svårigheter med att få fram uppgifter om bilinnehavet 2009 är uppgifterna baserade på 2010/2011 års statistik. Någon större förändring av antal bilar har inte skett de senaste åren vilket gör att vi kan anta att samma transportmängd har utförts under 2009. Årsförbrukningen av drivmedel uppgår till 73 600 liter bensin och 34 455 liter diesel samt 2 100 liter E85. Bilpoolen som inrättades 2010 har tre etanolbilar av fyra. Övriga person- och godstransporter sker på uppdrag av kommunen och utförs av upphandlade entreprenörer och transportföretag.

I november 2010 genomfördes en resvaneundersökning i form av en enkät till 700 anställda. Där ställdes frågor om tjänsteresor och arbetsresor samt val av transportmedel. Svarsfrekvensen var 65 %. Tjänsteresor sker i stor utsträckning inom kommunen och inom länet och sker till 74 % med bil. För längre tjänsteresor finns ramavtal med resebyrå och med SJ. Under 2009 reste vi 42 800 km med tåg och 28 750 km med flyg.

Det framkommer i resvaneundersökningen att det finns en potential att i större utsträckning ordna eller delta webb-möten eller telefonmöten. Resor till och från jobbet sker till 58 % med egen bil och 30 % går eller cyklar hela vägen. En förbättrad kollektivtrafik till och från jobbet skulle få 30 % att avstå från att ta bilen.

Undersökningen ingår som en del i en sk CERO-analys där kommunens transporter granskas. Slutrapporten för analysen lämnades i april 2011 och kommer att bli ett bra underlag för fortsatta åtgärder för att minska våra transporter. Det har varit ett tidsödande arbete att ta fram och sammanställa uppgifter om våra transporter. För att på ett enkelt sätt kunna följa upp åtgärder inom transportområdet krävs att rapporteringssystemet förbättras och att krav på uppföljning ställs i samband med upphandling av transporttjänster och bilar.

Den kommunala hemtjänsten är uppdelad i två distrikt. Här genomförs många biltransporter ut till brukarna. Ansvaret för bilar i hemtjänsten ligger på respektive hemtjänstområde och kostnaden ingår i den "peng" som fördelas av vård- och omsorgsnämnden till Produktionsstyrelsen. För underhåll av kommunens sport och friluftsanläggningar finns ett antal fordon samt mindre arbetsfordon. På gruppboenden och daglig verksamhet finns ett antal större bilar, minibussar för persontransporter.

Inom transportområdet finns en potential att gå över till en högre andel förnyelsebart bränsle. Tillgången på miljöbränsle är dock för närvarande begränsad. Etanol finns tillgängligt på flera stationer i Åkersberga, men saknas på Ljusterö. Det finns en efterfrågan på en tankstation med biogas i kommunen vilket skulle kunna medföra ökad andel förnyelsebart bränsle framförallt för personbilar, men även för bussar och lastbilar. För korta tjänsteresor inom tätorten bör cykel i ökad utsträckning kunna vara ett alternativ. Någon el- eller hybridbil finns ännu inte inom kommunen.

5.3 Samhällsplanering

Genom kommunens planering av ny bebyggelse i planprogram och detaljplaner har man ett stort inflytande över hur transportbehovet kommer att se ut i framtiden. Målet bör vara att skapa en bilsnål tätort där det är korta avstånd mellan bostäder, arbetsplatser, butiker, skola och förskola och andra samhällstjänster. Planeringen bör leda till att man underlättar framkomligheten för gång- och cykeltrafiken. Nya bostadsområden bör prioriteras i lägen där det finns kollektivtrafik eller där det finns goda förutsättningar att ordna sådan trafik.

Av PBL framgår att planläggning och lokalisering av bebyggelse ska ske så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror främjas.

I Boverkets byggregler finns specifika krav på nya byggnaders energianvändning. Byggreglerna beskriver hur byggnader ska vara utformade så att energianvändningen begränsas. Med hjälp av de råd som ges i energideklarationerna kan även ägare till befintliga byggnader styra mot låga värmeförluster, lågt kylbehov, effektiv värme- och elanvändning.

EU-direktivet om byggnaders energiprestanda har omarbetats och ställer nya krav. Energimyndigheten har i samråd med Boverket och andra berörda aktörer inom bygg- och fastighetsområdet tagit fram en nationell strategi för främjande av lågenergibygnader.

I samband med att bygglov prövas för ombyggnad eller ny byggnad har kommunen en viktig roll att förmedla kunskap om energieffektivt byggande och alternativ för uppvärmning. Genom energirådgivningen kan enskilda men även bostadsrättsföreningar och mindre företag få råd om uppvärmning och andra energiåtgärder i bostäder och lokaler.

5.4 Drift och teknik

Vatten och avloppsförsörjning

Avloppsvatten från Åkersberga tätort och omgivningarna renas vid Margretelunds avloppsreningsverk. Dessutom finns sex mindre kommunala reningsverk i Roslags-Kulla, Linanäs, Mellansjö, Rydbo, Nantes och i Skärgårdsstad. Avloppsreningen har sammanlagt en kapacitet på 43 910 personekvivalenter. Ledningsnätet är ca 21,6 mil med ca 65 pumpstationer. För vattendistribution och avloppsvattenrening förbrukades 3700 MWh under 2009. Vid Margretelunds reningsverk producerades 450 000 m³ rötgas varav 70 % används för att värma upp lokalerna vid reningsverket. Gasen har ett energiinnehåll på 6,3 kWh/m³ vilket totalt ger ett totalt energiinnehåll på 2,8 GWh.

Avfallsanläggningar och transporter

Kommunen har nu ingen egen behandlingsanläggning för hushållsavfall utan avfallet omlastas på Brännbacken för vidare transport till Högdalens avfallsförbränning. Brännbackens avfallsanläggning har sedan 2001 inte tagit emot avfall för deponering. En sluttäckning av deponin sker etappvis och ska vara färdig 2013. Sedan 2009 samlas deponigasen upp från den del som har sluttäckts, avleds till en gasstation och facklas bort. Det innebär att metangasen omvandlas till CO₂ och vatten vilket minskar klimatpåverkan. Gasen består till ca 30 % av metan och energiinnehållet uppgick 2009 till ca 1 GWh.

Avfallstransporterna från insamling till slutlig behandling står sammantaget för ett stort transportarbete. Under 2009 kördes 38 800 km vid insamling av hushållsavfall med en dieselförbrukning på 22,5 m³. Uppföljning av avfallstransporterna ska förbättras från 2012 då ett nytt avtal ska tecknas med en avfallsentreprenör. Transporterna ingår inte i strategi då de utförs av en upphandlad entreprenör.

Gatubelysning och vägunderhåll

Under 2009 förbrukades 1 511 MWh el till gatubelysningen. Under 2010 har det tagits fram en belysningsplan och nu påbörjas ett arbete med att successivt byta ut i första hand kvicksilverhaltiga ljuskällor till mera energieffektiv armatur och ljuskällor. Det kommer att halvera energiförbrukningen på de ca 700 ljuspunkter som byts ut. Genom en total översyn av befintlig belysning och utbyte till mera energisnål teknik för ny gatubelysning finns det en potential för lägre kostnader och minska energianvändning.

Vägrenhållning, sopning, snöröjning på kommunens vägar, gång- och cykelvägar utförs för närvarande av Miljöbyggarna Stockholm AB på uppdrag av kommunen.

IT

Den sammanlagda energiförbrukningen för våra datorer och servrar kan inte mätas separat idag. Ökat behov av lagringsutrymme ökar behovet av servrar som kräver mera energi. IT-enheten har som mål att ersätta servrar med virtuella servrar i den utsträckning det är möjligt vilket minskar utrymmesbehovet och energianvändningen. Kommunen har två serverhallar som har ett energikrävande kylbehov.

Användare av IT och annan teknisk utrustning som finns på arbetsplatserna kan genom bättre information och rutiner medverka till energieffektiviseringar. Det gäller även belysning, värme och ventilation i lokaler. IT-enheten kan medverka till att utveckla teknik och vana att delta och anordna resfria möten, telefonmöten och web-möten. Genom att ta fram riktlinjer för den som vill arbeta hemma kan onödiga säkerhetsrisker undvikas och miljöpåverkan från arbetsresor minskas.

5.5 Upphandling, köp av varor och tjänster

Vid all upphandling som har med fordon och transporter att göra ställer Upphandlingsenheten miljökrav motsvarande grundkraven i Miljöstyrningsrådets kriterier. Det kan t ex innebära att anbudsgivaren ska redovisa sitt miljöarbete. För fordon ska kraven på miljöklassning, bränsle, däck och tvätt kunna uppfyllas. Även vid upphandling av tjänster där transporter ingår som en del ställs krav på transporter och fordonen. Vid upphandling av leveranser till kommunens verksamheter finns krav på veckoleveranser för att minska antalet transporter till kommunen. Kommunfullmäktige har i oktober 2010 tagit beslut om en miljöanpassad upphandlingspolicy.

Måltidsenheten

Kostpolicy för goda matvanor inom Österåkers kommun finns fastställda av Kommunfullmäktige den 15 juni 2009, § 76 (dnr KS 2008.40 622) Kostpolicyn gäller för verksamheterna inom förskola, skola, fritidshem, familjedaghem, fritidsgårdar och kommunala sportanläggningar. Av policyn framgår att ett miljötänkande ska genomsyra verksamheten. Andelen ekologisk mat ska vara 10 % år 2012 och 20 % år 2015. Kommunen ska även i möjligaste mån köpa närproducerad mat. För 2010 var andelen ekologisk mat 7,8 %. Under 2011 kommer ekologisk lättnmjölk köpas in till skola och förskola och därmed kan målet på 10 % troligen att kunna uppnås. Ekologisk mat medför ofta mindre klimatpåverkan. Närproducerad mat från regionen kan vara svår att få tag på men om valet står mellan inhemsk matproduktion och importerad mat så har det också stor betydelse för klimatpåverkan.

Nya lokaler till kommunal verksamhet

Kommunens lokalsamordnare ser till att förvaltningarnas behov av nya lokaler genomförs. För nya byggnader ska byggnormer, funktionskrav och arbetsmiljökrav uppfyllas. För närvarande ställs normalt inga ytterligare krav på energianvändning, uppvärmningsbehov, styrning av ventilation och belysning eller liknande. Sådana krav medför en merkostnad. Men det kan vara en fördyring som betalas på några års sikt med en lägre driftkostnad.

Armada har byggt förskolan Skogslunden i Skärgårdsstad för en privat utförares räkning. Där beräknas att byggkostnaden har varit 10-15 % högre än för ett vanligt hus men att driftkostnaden blir lägre så att det efter några år är det en billigare lokal totalt sett. En

uppföljning av hur byggnaden har fungerat och vilka drift kostnader man har haft är viktigt för att det ska vara ett alternativ när beslut fattas om nya kommunala lokaler.

När kommunen hyr lokaler av privata fastighetsägare för att bedriva verksamhet ställs normalt inga krav på lokalernas energiprestanda. När kommunen köper verksamhet av privata utförare ställs i upphandlingen inga krav på energianvändningen i verksamheten.

Här finns en potential att i samband med att ett behov av nya lokaler ska utredas, ta med energi- och klimataspekten och se på kostnaderna mera långsiktigt. Det bör också vara möjligt att begära en redovisning av energiförbrukning i lokaler i samband med tillståndsgivning för privata utförare eller i samband med att nya hyresavtal ska tecknas med privata fastighetsägare.

Teknisk utrustning och IT

Inköp av servrar och all datorutrustning sker inom ett ramavtal från Kammarkollegiet. Det omfattar krav på energieffektiv utrustning. Det sker ingen upphandling utöver ramavtalet då det skulle vara alltför svårt och tidskrävande att ställa upp egna upphandlingskriterier.

5:6 Information och dialog

Vårt brukande av lokaler, arbetsplatser och teknisk utrustning har betydelse för den totala energianvändningen. För att göra rätt krävs ibland skriftliga rutiner hur tekniken ska användas. Det kan behövas instruktioner eller påminnelser på plats. Men framförallt är det en fråga om vanor och beteende.

Det finns en potential att minska våra tjänsteresor som görs t ex i samband med t ex utbildning, projektgruppsmöten eller arbetsmöten. För att möjliggöra resfria möten behövs instruktion och regler hur det bör gå till, men också ökade tekniska möjligheter. Det behövs utbildning av personalen hur man kan ordna ett webb-möte eller telefonmöte.

För att ge dem som har möjlighet och så önskar att kunna jobba hemma kan en policy behövas för att t ex inte riskera IT-säkerheten men ändå kunna få tillgång till de datasystem som behövs.

För val av transportmedel vid tjänsteresor bör det finnas rekommendationer i en resepolicy samt verktyg för att jämföra miljöpåverkan från olika färd sätt i samband med längre tjänsteresor. För att cykeln ska vara ett smidigt alternativ vid kortare tjänsteresor har en cykelpool anordnas. En sådan finns också på Roslagsvatten.

Resor till och från jobbet sker i stor utsträckning med egen bil. Det är relativt lätt och billigt att ställa bilen på jobbet. I resvaneundersökning framkommer att det finns en potential att använda andra transportmedel än bilen till och från jobbet. Det handlar om beteendeförändringar och attityder på arbetsplatsen, men också att kommunen som arbetsgivare underlättar t ex för cykelanvändare. Bättre cykelparkering med tak och låsmöjligheter är en tydlig positiv signal till cyklister. Hälsoaspekten och uppmaning till friskvård är bra argument för beteendeförändringar.

6. Handlingsplan

Handlingsplanen beskriver de åtgärder som kommunen avser att genomföra för att uppnå effektiviseringsmål och klimatmål. Respektive åtgärd har en ansvarig nämnd eller kontaktperson, schablonmässig bedömning av kostnaden samt en tidsplan. En årlig uppföljning av handlingsplanen och åtgärder bör göras av en utsedd ansvarig för det fortsatta arbetet. En revidering av handlingsplanen bör göras i halvtid till 2014 för att stämma av hur långt vi har kommit och för att avgöra hur det fortsatta arbetet ska bedrivas och var det bäst behövs.

Kostnaderna för vissa åtgärder är svåra att uppskatta då det handlar om att utreda och förbättra samarbeten som bör kunna utföras av befintlig personal. Energieffektivisering kan ses som en typ av kvalitetsarbete eller ekonomistyrning då det i många fall handlar om besparingar och att se till att ha kunskaper om energianvändningen i verksamheten. En ökad medvetenhet om energi- och bränsleförbrukning samt vilken miljöbelastning den medför ger verktyg för en aktiva miljöbeslut.

För bedömning av kostnader i handlingsplanen används schablonerna:

++ hög kostnad, + viss kostnad, + - 0 varken besparing eller kostnad, - viss besparing, -- stor besparing

6:1 Lokaler och bostäder

Armada har genomfört en hel del åtgärder för att minska energianvändningen i kommunens lokaler och bostäder. För fortsatt arbete prioriteras lokaler med el- och oljeuppvärmning samt där man vet att energiförbrukningen är stor. För att bättre kunna följa upp och motivera energibesparingar bör separata el- och varmvattenmätare installeras i lokaler och bostäder där detta saknas. Det handlar om att förbättra informationen och dialogen mellan fastighetsansvariga, brukare och boende. Det måste också finnas en ekonomisk morot för att motivera de som använder lokaler och bostäder att tänka på energianvändningen.

Nya byggnormer kommer att medföra krav på lägre energiförbrukning/m² vid byggande av nya lokaler. En högre investeringskostnad ska ställas i relation till en lägre driftkostnad och miljöbelastning på sikt. För nya hyresavtal och upphandlade verksamheter bör krav kunna ställas på energieffektiva lokaler, att energianvändningen kan redovisas och följas upp.

För större lokaler som t ex badhus, ishall, bibliotek, Alceahus bör det finnas en tydlig uppföljning av energiåtgången per år, mål för minskning, plan för åtgärder, information till brukarna.

För Österåkersvattens lokaler, reningsverk och pumpstationer, kontor och personalutrymmen, behöver en energikartläggning göras för att se vilka åtgärder som är mest effektiva vad gäller ventilation, belysning och värme.

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Kostnad	Tidsplan
6.1.1	Energi är en stående punkt på driftmöten	Armada/Svefab	+0	pågår
6.1.2	Installation av separat elmätare och mätning av varmvatten i bostäder och lokaler	Armada	+	pågår, varmvatten
6.1.3	Utreda hur energibesparingar kan komma verksamheter och boende till godo	Armada	+0	klart 2014
6.1.4	Ta fram anvisningar för hur brukare av stora lokaler ska agera för att spara energi	Armada i samråd med brukarna	+	Pågår för ishall och sporthall
6.1.5	Energikartläggning av Österåkersvattens lokaler	Österåkersvatten	+	Start 2011
6.1.6	Översyn av "riktlinjer för lokaler" med syftet att vid anskaffande av nya lokaler för kommunens verksamhet ställa krav på energieffektiva lokaler	Lokalsamordnaren	+0	Under 2011 ska lokalpolicyn revideras
6.1.7	Införa rutin för att privata utförare ska redovisa energianvändningen i sina lokaler i samband med att de får tillstånd.	Beställarnämnderna	+0	Start 2011

Uppföljning och nyckeltal

1. Andel förnyelsebar energi till kommunala lokaler
2. Energianvändningen per yta i lokaler och bostäder kWh/m² (BOA + LOA)

6:2 Transporter och resor

För tjänsteresor som utgår från Alceahuset finns fr om 2010 en bilpool med etanolbilar, men av de leasingbilar och bilar som kommunen äger kan endast 3 % köras på förnyelsebara bränslen.

Av resvaneundersökningen framgår att resor till och från arbetsplatsen i stor utsträckning sker med bil, men att cykeln kan vara ett alternativ både för kortare resor i tjänsten men också till och från arbetet. Kommunen som arbetsgivare kan inte bestämma på vilket sätt vi tar oss till och från jobbet, men kan på olika sätt påverka vår inställning. Med information, friskvårdsaktiviteter, tävlingar eller utlottningar kan cyklisterna bli fler. Möjligheterna att parkera cykeln bekvämt och att kunna låna cyklar till tjänsteärenden motiverar till att ställa bilen hemma.

En resepolicy är ett styrdokument där arbetsgivaren kan förorda transportmedel för tjänsteresor och rekommendera att verktyg för bedömning av klimatpåverkan ska användas.

För de som har möjlighet och vill kan arbete hemifrån minska resandet och samtidigt förbättra situationen för dem som har lång restid.

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Kostnad	Tidsplan
6.2.1	Öka andelen miljöbilar som kommunen äger och leasar till minst 50 % till 2020	Upphandling i samråd med upphandlande enhet	+	Aktuellt när avtal ska förnyas
6.2.2	Utreda om vi bör ha en policy för arbete hemifrån	Ledningsgruppen	+0	2011
6.2.3	Ta fram en resepolicy för våra tjänsteresor	Ekonomienheten	+0	Finns uppdrag
6.2.4	Anordna en cykelpool med tjänstecyklar vid Alceahuset	Serviceenheten	+0	påbörjat
6.2.5	Anordna bra cykelparkering vid större arbetsplatser, med låsmöjlighet och tak	Armada tillsammans med beställare	+	
6.2.6	Verka för att ett tankställe för biogas ska finnas i kommunen	Samhällsbyggnadsförvaltningen, Näringslivsenheten	+ - 0	Start 2011
6.2.7	Utreda möjligheter till bättre kollektivtrafik till Alceahuset	Samhällsbyggnadsförvaltningen i samråd med SL	+0	Start 2011
6.2.8	Utse fordonsansvarig inom kommunen	Ledningsgruppen	+0	2011

Uppföljning och nyckeltal

1. Kostnad för reseersättning/heltidsanställd
2. Andel miljöbilar av det totala antalet som ägs eller leasas av kommunens förvaltningar och bolag

6:3 Samhällsplanering och byggande

Kommunen har i sin planering av nya bostadsområden och infrastruktur stort inflytande över energi- och trafikfrågor. Översiktsplanen 2006 har ett hållbart samhälle som övergripande vision. Det ska vara självklart att ta med klimat- och energiaspekten i detaljplaner och program. Vi ska bygga för framtiden och kunna uppfylla kommuninnevärnarnas förväntningar på att kunna leva och bo med liten miljö- och klimatpåverkan.

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Kostnad	Tidsplan
6.3.1	Lågenergihus ska vara ett alternativ i beslutsunderlaget för nyproduktion av lokaler för kommunal verksamhet	Lokalsamordnare/Armada	+0	pågår
6.3.2	Utreda möjlighet till bygglovsrabatt vid byggande av lågenergihus	Samhällsbyggnadsförvaltningen	+ - 0	Klart 2012
6.3.3	Ta fram checklista för att ta med klimat- och energiaspekter vid fysisk planering och MKB	Plan- och exploateringsenheten	+0	påbörjat
6.3.4	Informera om energirådgivningen i samband med bygglov	Bygglovsenheten	+0	påbörjat

Uppföljning och nyckeltal

1. Antal nya bostäder inom SL:s riktvärde för avstånd till kollektivtrafik. För villabebyggelse 900 meter och för flerbostadshus 300 meter.
2. Antal passivhus/lågenergihus i kommunen som geografiskt område

6:4 Drift och teknik

Till det här ansvarsområdet hör olika typer av service, underhåll och drift av infrastruktur som vatten och avloppsnätet, vägar och belysning, skötsel och anläggande av grönområden och friluftsanläggningar, men även användning av teknisk utrustning och hjälpmedel på våra arbetsplatser som IT, telefoni och kontorsutrustning.

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Kostnad	Tidsplan
6.4.1	Ta fram en plan för att minska läckaget i ledningsnätet för VA med bedömning av energi- och klimatpåverkan	Österåkersvatten	+	
6.4.2	Ta vara på all energi från rötgas som produceras vid Margretelunds reningsverk	Österåkersvatten	+	
6.4.3	Utreda möjlighet att ta till vara deponigasen från Brännbacken för värme eller elproduktion	Miljö- och hälsoskydds-enheten/BRÅAB		Klart 2012
6.4.4	Ta fram plan för utbyte av all gatubelysning till mera energieffektiva lampor och armatur	Väg- och trafikenheten	+	
6.4.5	Ta fram instruktion för användning datorer och annan teknisk utrustning för att minska energianvändningen	IT-enheten och serviceenheten	+0	Start 2011
6.4.6	Utreda möjligheter till värmeåtervinning från serverhallar	Armada/Svefab	+	Start 2011

Uppföljning och nyckeltal

1. Andel rötgas som används för energiändamål vid Margretelunds reningsverk och Brännbacken
2. Elförbrukningen till gatubelysning.
3. Elförbrukningen i Alceahuset.

6:5 Upphandling, köp av varor och tjänster

Fortsatt skärpning av miljökrav i upphandling driver teknikutvecklingen framåt. Det finns en miljöanpassad upphandlingspolicy fastställd av KF. Miljökrav ställs regelmässigt vid upphandlingar. Som hjälp används Miljöstyrningsrådets kriterier.

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Kostnad	Tidsplan
6.5.1	Ta fram en upphandlingspolicy med miljö- och energikrav för Österåkersvatten	Österåkersvatten	+0	Miljöpolicy finns
6.5.2	Information till förskolor om närodlat och ekologisk mat	Produktionsförvaltningen, måltidsenheten	+	
6.5.3	Upphandla teknisk utrustning med miljöstyrningsrådets avancerade krav	Upphandlingsenheten	+	Start 2011

Uppföljning och nyckeltal

1. Andel ekologisk mat som har köpts in till skola och äldrevård inom måltidsenhetens ansvarsområde.

6:6 Information och dialog

Ett syfte med strategin är att få en bra beskrivning av nuläget för att möjliggöra uppföljning och kunna motivera till ytterligare åtgärder. Vi behöver informera och sprida kunskaper internt men vi har också i vår yrkesroll möjligheter att påverka kommuninnevånare och företag.

Nr	Åtgärd	Ansvarig	Kostnad	Tidsplan
6.6.1	Information via intranät och alceamöten om energi och transportfrågor	Miljöstrateg	+0	Start 2011
6.6.2	Årligen redovisa nyckeltal och måluppfyllelse i klimat- och energistrategin	Miljöstrateg	+0	Start 2011
6.6.3	Informationsprojekt för att minska biltrafiken vid skolor- och förskolor	Väg- och trafikheten, miljöstrateg	+	
6.6.4	Förstärka energikompetensen inom SBF för att kunna ge råd om energieffektivt byggande	Samhällsbyggnadsförvaltningen	+	Start 2011

Uppföljning och nyckeltal

1. Årsrapport till energimyndigheten och sammanställning av åtgärder och måluppfyllelse i årsredovisning

7 Uppföljning och fortsatt arbete

Syftet med att ta fram en klimat- och energistrategi är också att synliggöra det arbete som redan pågår. Med hjälp av nyckeltal och tydlig redovisning kan vi se vart vi är på väg och om det krävs ytterligare åtgärder för att nå målen.

7.1 Rapportering till Energimyndigheten

Senast 31 mars 2011 ska en nulägesbeskrivning och strategi redovisas till Energimyndigheten. Rapporteringen sker digitalt med hjälp av ett antal förbestämda formulär. Därefter ska en årlig redovisning av handlingsplan och åtgärder ske fram till 2014 då stödet från Energimyndigheten upphör.

7.2 Fortsatt arbete

Den här klimat- och energistrategin har tagits fram som ett projekt inom miljö- och hälsoskydds enheten. Projektet avslutas när strategin är antagen och inrapporterad. Samhällsbyggnadsnämnden har inte något tydligt fortsatt uppdrag att driva arbetet vidare. Ekonomiskt bidrag till arbete med energieffektivisering lämnas fram till 2014 av Energimyndigheten under förutsättning att åtgärder genomförs enligt strategin och att en uppföljning sker.

Miljöstrategen bör utses som ansvarig för fortsatt arbete i enlighet med strategin genom ett särskilt uppdrag och med tillgång till tillräckliga resurser.

Dessutom kan arbetet utvecklas till att omfatta:

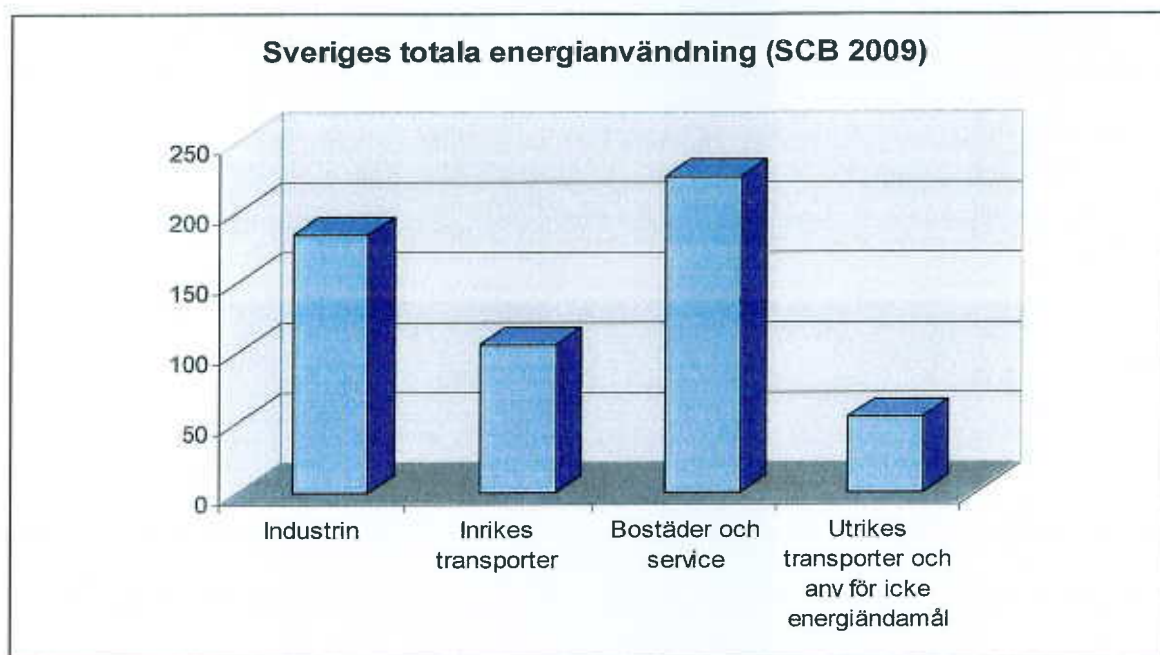
- En klimat- och energistrategin för hela kommunen som geografiskt område.
- En klimatanpassningsplan för att bedöma och förebygga effekter av kommande klimatförändringar.
- En kompletterad klimat- och energistrategin för att uppfylla kraven i lagen om kommunal energiplanering. Den ska då även omfatta en beskrivning av beredskap och säker energiförsörjning och den ska antas av Kommunfullmäktige. Plan och exploateringsenheten har sedan tidigare ett uppdrag att ta fram en energiplan (KS §107/07). Lagstiftningen ses nu över på Energimyndigheten och det kan finnas anledning att avvakta den utredningen innan ett sådant arbete påbörjas.

Bilaga 1

Mera fakta om energianvändningen, omvärldsbeskrivning och klimatutsläppen

1. Omvärldsbeskrivning

All utvinning, omvandling och användning av energi medför miljöpåverkan av något slag. De största miljöeffekterna är relaterade till utsläppen från förbränning av fossila bränslen. Även mera miljövänliga alternativ kan medföra annan typ av miljöpåverkan, t ex har vattenkraft inga luftutsläpp eller klimatpåverkan men kan innebära hinder för de fiskar som vill vandra i vattendragen. Kärnkraften är ”ren” men har miljöpåverkan vid framtagandet av bränslet och vid förvaringen av avfallet. Minskad och effektiv energianvändning är den bästa åtgärden.

Sverige har jämfört med andra länder låga klimatpåverkande utsläpp per capita och BNP. Utsläppen har de senaste 20 åren minskat inom bostads- och servicesektorn, jordbruk och avfallssektorn. Orsaker är övergång från olja till bibränsleeldad fjärrvärme och flera värmepumpar, färre djur i jordbruket och uppsamling av gas från deponier. Nedgången uppvägs dock av de ökade utsläppen inom transportsektorn. En fjärdedel av all energi som används idag går till transporter. I Sverige släpper vi ut ca 7,2 ton växthusgaser/person och år, i länet ligger siffran på 3,15 ton och i Österåkers kommun som helhet är utsläppen 4,0 ton/person och år (2008).

Det finns nationella mål och strategier för energieffektivisering och minskad klimatpåverkan. Arbete genomförs nu i hela landet för att med hjälp av stöd från Energimyndigheten ta fram lokala strategier och genomföra åtgärder för att nå de nationella och lokala målen. Många kommuner har redan tagit fram klimat och energiplaner med olika omfattning och ambitionsnivå. Sammanlagt 290 kommuner och landsting har sökt ekonomiskt stöd för att arbeta med energieffektivisering under perioden 2010-2014. Det finns också ett antal regionala nätverk där kommuner och landsting samarbetar.

2 Förutsättningar i Österåker

2.1 Geografi och befolkning

Österåkers kommun, är till ytan en av de större kommunerna i Stockholms län. Befolkningen uppgick 2009 till 39 173 personer och tros öka med ca 600 personer varje år. Totalt förväntas Österåkers kommuns befolkning öka till ca 50 000 invånare fram till 2020. Befolkningen är relativt ung med många barnfamiljer. Under sommarhalvåret fördubblas befolkningen med fritidsboende och besökare.

2.2 Bebyggelseutveckling

Ca 68 % av kommunens befolkning bor i Åkersberga tätort. Bostadsbebyggelsen i kommunen består till 72 % av småhus. Karaktäristiskt för kommunen är skärgården med ca 800 öar varav Ljusterö och Ingmarsö är de största med bofast befolkning. På Ljusterö finns (2007) 1540 folkbokförda personer. Det finns ca 8000 fritidshus i kommunen och i vissa områden, framförallt på fastlandet pågår en omvandling av fritidshusområden till permanent boende. Troligen är merparten, ca 70 % av de hus som omvandlas till permanentboende eluppvärmda (enligt "Energianvändning i fritidshus" SCB enkätundersökning 2002)

2.3 Kommunikationer och trafik

Transporterna står för den absolut största delen av koldioxidutsläppen i hela kommunen. Vårt geografiska läge som en kranskommun till Stockholm i kombinationen med befolkningsökningen medför ett stort och ökande antal pendlare till arbete och utbildning. Inom stockholmsregionen görs 40 % av resorna med bil och för Österåker är den siffran 72 % varav ca 60 % av kommunens yrkesverksamma pendlar till andra kommuner. (Trafikplanen 2010) Även lokala resor sker i stor utsträckning med bil då bebyggelsen är gles och utspridd med låg andel lokaltrafik.

Antal miljöbilar i hela Österåkers kommun (SCB fordonsstatistik)				
	1990	2009	Förändring i % 1990-2009	Andel miljöbilar 2009
Österåker	387	445	15 % ökning	13,2 %
Stockholms län	366	396	8 % ökning	23,4 %
Hela landet	419	461	10 % ökning	18,9 %

Roslagsbanan utgör stommen i kollektivtrafiken med sex stationer i kommunen. En successiv utbyggnad till dubbelspår leder till bättre förbindelser. Busstrafiken bedrivs av SL med direktlinjer till Danderyds sjukhus och anslutning till T-banan samt med lokala anslutningar från Ljusterö, Lervik, Skärgårdsstad, Svinninge m fl. SL använder i sin verksamhet bara förnyelsebar el, bra miljöval samt har ett mål att 50 % av busstrafiken ska ske med förnyelsebara bränslen. Det innebär att trafiken på Roslagsbanan inte ger upphov till några CO₂-utsläpp. Det tar drygt en halvtimme att åka in till centrala Stockholm med buss, tåg eller bil. Under rusningstid kan biltransporten ta betydligt längre tid p g a köbildning.

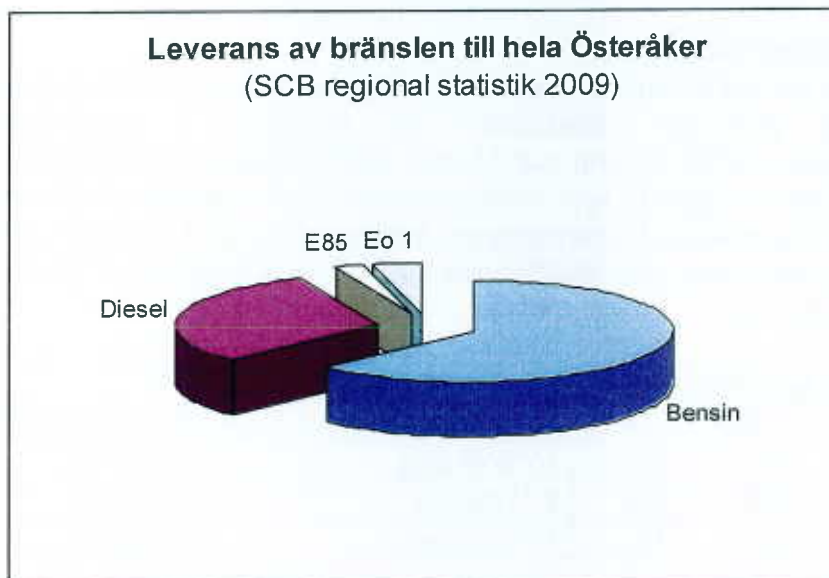
Waxholmsbolaget har reguljär trafik med persontrafik och godstransporter till några av kommunens större öar. Fartygstrafiken, framförallt Finlandsfärjorna har också betydelse för utsläppen av koldioxid vid sin passage genom kommunen. Vi har 18 km farled i kommunen. Fartygen går på tung eldningsolja och dieselolja. Vi har liten rådighet över den verksamheten. Den styrs av internationella regler och ligger inom Sjöfartsverkets ansvarsområde.

Det stora antalet fritidsboende och besökare sommartid medför ökade utsläpp från båt- och biltransporter, varu- och servicetransporter.

Kommunal verksamhet och service är koncentrerad till Åkersberga. Det medför många transportkilometrar för kommunal service som t ex hemtjänst, skolskjutsar, färdtjänst, varutransporter, fastighetservice, underhåll och drift av VA-anläggningar ut till alla delar av kommunen.

En trafikplan är antagen 2010 och det finns en gång- och cykelplan för Österåker från 2008. Ett delmål i trafikplanen är att trafikens klimatpåverkan fortlöpande ska minskas. Samtidigt ska tillgängligheten till olika mål i kommunen förbättras för samtliga trafikslag.

Visionen i gång- och cykelplanen är att Österåker ska upplevas som en fotgängar- och cykelvänlig kommun. Det ska finnas goda förutsättningar för trafikanterna att i större utsträckning än idag välja cykeln för sina resor. Det är i tätorten den största potentialen för ett ökat cyklande finns och på ett maximalt avstånd upp till 10-15 km. Åtgärder som bra gång- och cykelvägar, lättillgängliga cykelkartor, välplacerade cykelvägar, vägvisning, visar på att kommunen satsar på cykling och ser det som ett bra alternativ i valet av färdmedel.

Leveranser av bränslen i m ³ till samtliga förbrukare i kommunen			
Motorbensin	Diesel	E85	Eldningsolja 1
20 400	10 200	700	1200

Det finns ännu inget tankställe för biogas i kommunen men ett flertal för etanolbränsle (dock ingen på Ljusterö). Totalt är andelen förnyelsebart bränsle som har levererats till kommunen 3,5 % av den totala bränsleförbrukningen.

Personbilar i trafik i Österåker efter drivmedel (SCB regional statistik 2009)					
Totalt	Bensin	Diesel	E85, hybrid	Övr hybrider	Biogas
17 413	15 130	1566	574	104	39

2:4 Företag och näringsliv

Näringslivet i kommunen består huvudsakligen av tjänste- och serviceföretag, handel och kommunikation. Besöks- och turismnäringen är en växande sektor, med tyngdpunkten på närturism med anknytning till skärgård och natur. Det finns ingen energikrävande större tillverkningsindustri i kommunen. Inom service och småföretagen består energianvändningen i stor utsträckning av transporter, uppvärmning och kyla, teknisk utrustning, ventilation och belysning. Det finns ett åttiofemtal företag inom transportbranschen, både tunga transporter och personbilstransporter med buss och taxi.

Antalet jord- och skogsbruksföretag har minskat och står för en mindre del av energiförbrukningen och utsläppen av växthusgaser i kommunen. Det är endast ett fåtal jordbruk med djurhållning kvar i kommunen men däremot ökar antalet hästgårdar.

2:5 Avfallsanläggningar och transporter

Brännbackens avfallsanläggning har sedan 2001 inte tagit emot avfall för deponering. En sluttäckning av deponin sker etappvis och ska vara färdig 2013. Sedan 2009 samlas deponigasen upp från den del som har sluttäckts, avleds till en gasstation och facklas bort. Det innebär att metangasen omvandlas till CO₂ och vatten vilket minskar klimatpåverkan. Gasen består till ca 30 % av metan och energiinnehållet uppgick 2009 till ca 1 GWh. Det sker för närvarande ingen värme- el eller bränsleproduktion av gasen. Från den del av deponin som inte är sluttäckt sker ett läckage av metangas som ger en klimatpåverkan.

Kommunen har ingen egen behandlingsanläggning för hushållsavfall utan avfallet omlastas för vidare transport till Högdalens avfallsförbränning. Där producerar Fortum fjärrvärme till stora delar av Stockholms Stad. Grovavfall och företagets blandade avfall sorteras innan det går till olika återvinningsföretag, förbränning eller för deponering på Högbytorps avfallsanläggning i Upplands-Bro.

Hushållens grovavfall hämtas för närvarande vid fastighet två gånger per år eller lämnas vid Brännbackens återvinningscentral. Avfallshämtning i skärgården sker med sopbil på färja samt vid särskilda kampanjer för insamling av grovavfall och farligt avfall

I kommunen finns ca 5500 enskilda avlopp. Slammet från avloppen samlas upp, omlastas och transporteras till Upplands Väsby för att där tömmas på ledningsnätet till Käppala reningsverk. Slam från öar utan fast förbindelse transporteras med båt och behandlas vid Margretelunds reningsverk.

Avfallstransporterna från insamling till slutlig behandling står sammantaget för ett stort transportarbete. Under 2009 kördes 38 800 km vid insamling av hushållsavfall med en dieselförbrukning på 22,5 m³. Uppföljning av avfallstransporterna ska förbättras fr o m 2012 då ett nytt avtal ska tecknas med en avfallsentreprenör. Transporterna ingår inte i strategi då de utförs av en upphandlad entreprenör, Ragn-Sells.

3. Kommunens organisation

De delar av kommunen som har betydelse för energianvändningen och klimatpåverkan ska beskrivas i strategin. Det är de verksamheter som har el- och värmeförbrukning i lokaler, egna transporter samt på något annat sätt har inflytande över energifrågan.

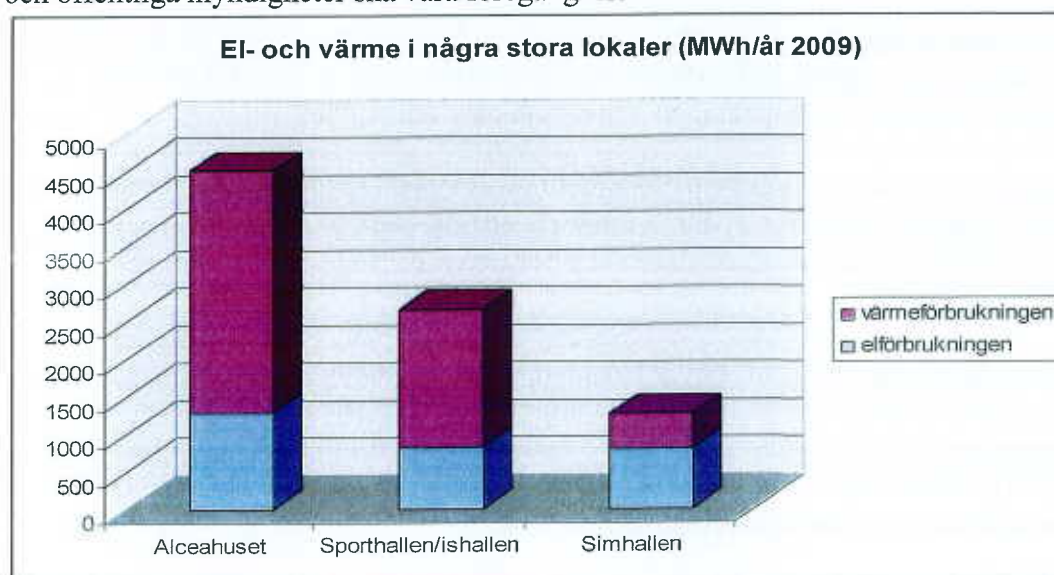

2011-01-01

Vid användning av lokaler, tjänstebilar och teknisk utrustning används energi och motsvarande klimatpåverkan. Resor till och från arbetsplatser medför en påverkan som arbetsgivaren inte har rådighet över men som ändå är en aspekt att beskriva.

Genom upphandling, inköp och förbrukning av t ex livsmedel, produkter och material samt tjänster har vi inom kommunförvaltningen möjlighet att styra mot effektiv energianvändning och liten klimatpåverkan.

EU-direktiv 2006/32/EG om effektiv slutanvändning av energi och energitjänster ligger till grund för Energimyndighetens erbjudande till kommuner och landsting att med ett ekonomiskt bidrag på 315 000 kr/år se till att arbetet med energieffektivisering drivs framåt. För statliga myndigheter är åtaganden i direktivet ett krav. Av texten framgår att kommuner och offentliga myndigheter ska vara föregångare.

3.1 Österåkersvatten

Avloppsvatten från Åkersberga tätort och omgivningarna renas vid Margretelunds avloppsreningsverk. Dessutom finns sex mindre reningsverk som är kommunala i Roslags-Kulla, Linanäs, Mellansjö, Rydbo, Nantes och i Skärgårdsstad. Avloppsreningen har sammanlagt en kapacitet på 43 910 personekvivalenter. Ledningsnätet är ca 21,6 mil med ca 65 pumpstationer.

Tabell energianvändning kWh/år VA

Verksamhetsområde	2009	kWh/m ³ distribuerat/renat vatten
Dricksvattendistribution	176 100	
Margretelunds reningsverk	2 301 000	0,79 kWh/m ³ avloppsvatten
Övriga reningsverk	339 400	1,4 kWh/m ³ avloppsvatten
Pumpstationer	884500	0,28 kWh/m ³ avloppsvatten

Som verksamhetsspecifikt miljömål med koppling till energi och klimat har Österåkersvatten AB angivit att man vill utnyttja 100 % av rötgasen som produceras vid Margretelunds avloppsreningsverk för energiändamål och att man avser att arbeta aktivt med energihushållning. Mängden rötgas som produceras är 450 000 m³/år med ett energiinnehåll på ca 6,3 kW/m³ vilket ger ett energiinnehåll på 3,84 GWh.

Österåkersvatten har inget specifikt verksamhetsmål med avseende på energieffektivisering men frågan är prioriterad och finns med som en viktig aspekt i samband med större investeringar. Diskussioner förs med leverantörer av t ex pumpar, styrsystem, omrörare och blåsmaskiner och i samband med upphandling. Men valet av teknik är alltid en avvägning mellan energiförbrukning, driftsäkerhet och reningsresultat.

Årligen redovisas statistik och nyckeltal till VAS. Nyckeltal som kan användas är energiförbrukningen/reningsverk, energianvändningen/m³ renat vatten eller ton BOD. Under 2008 gjordes en mera detaljerad redovisning av energianvändningen/pumpstationsområde.

För egna lokaler, huvudkontoret på Sågvägen och personalutrymmen på Margretelund finns åtgärder att göra med avseende på belysning, ventilation mm. Även reningsverken har utrymmen där belysning och värme kan styras i större utsträckning för att energieffektivisera. Det finns ingen uttalad resepolicy för företaget men däremot en mötespolicy som uppmanar till distansmöten.

Företaget har egna bilar för service och underhåll, sammanlagt 36 bilar (< 3,5 ton) som i huvudsak är dieslbilar. Det finns en etanolbil som förmånsbil samt tre poolbilar (diesel med partikelfilter) som kan bokas för tjänsteresor. Tunga transporter och arbetsfordon anlitas på entreprenad.

Österåkersvatten AB ansvarar sedan 2010 även för avfallsfrågorna inom kommunen. En upphandling av renhållningsentreprenör pågår och en avfallsplan är under framtagande. Ett av målen i förslaget till avfallsplan är att öka insamlingen av hushållsavfall som kan gå till biogasproduktion.

3.2 Armada

Armada ansvarar för ca 97 000 m² bostadsyta, 39 000 m² kommersiella lokaler samt ca 98 000 m² skola och förskola. Den sammanlagda ytan är ca 247 000 m².

Inköpt el till Armada uppgår 2009 till 13,6 GWh varav 7,9 GWh är fastighetsel. Förbrukningen av värme uppgår till 32 GWh varav 6,2 GWh produceras i egna anläggningar.

Normalt ingår värme i hyresavtalet med respektive verksamhet, men för sporthallen, simhallen och ishallen betalas el, värme och vatten separat. Energideklarationer har gjorts på alla lokaler som har en lokalyta som överstiger 1000 m². Arbetet fortsätter med att deklarerera mindre lokaler under 2011. Armada arbetar tillsammans med sin driftoperatör, Svefab fortlopande med uppföljning av mediaförbrukning och driftoptimering.

Då Armada har egen värmeproduktion till många lokaler är värmekostnaden relativt låg. Från panncentralerna vid Solskiftet och Tråsättra levererades under 2009 6,16 GWh (1227+ 4 934) MWh värme till egna lokaler. Det motsvarar ca 30 % av värmebehovet.

Oljeeldning finns kvar Österskärskolan, kyrkskolan Ljusterö, gamla Roslags-Kulla skola, samt Gula villan på Malvavägen. Flertalet pannor går nu på bioolja vilket minskar klimatpåverkan. En omställning till annan värmeförsörjning är prioriterad.

Armada har skrivit avtal med O2 Vindkompaniet AB om köp av ett vindkraftverk. Det ska uppföras på Hedbodberget i Dalarna. Investeringen beräknas sänka elkostnaderna med drygt en miljon kronor om året. Vindkraftverket medför en minskning av koldioxidutsläppen med 4 800 ton per år och att en tredjedel av bolagets elförbrukning blir förnyelsebar.

Armada har byggt Skogslundens förskola i Skärgårdsstad, som ett certifierat passivhus. Klimatskalet i huset är extremt välisolerat, tätt och med ett minimum av köldbryggor. Detta gör att värmebehovet i byggnad blir mycket litet, 15 kWh per kvadratmeter och år. För uppvärmning och tappvatten till Skogslunden finns solfångare och en liten bergvärmepump. Tilluften tas in genom en markförlagd ventilationskanal. Här förvärms tilluften vintertid och förkyls sommartid. Komfortvärmen distribueras via ventilationssystemet med en hög återvinningsgrad. Skogslunden är en tvåplansbyggnad med plats för 90 barn.

För egna transporter har Armada tre förmånsbilar. Svefab är upphandlad driftoperatör. De har 12 servicebilar, diesel med partikelfilter. Dessa bilar ingår inte strategin.

3.3 E.ON fjärrvärme

Fjärrvärmeanläggningen vid Säby består av två pellets pannor som bas samt två oljepannor som går på bioolja. Det finns inget gemensamt pannhus utan anläggningen består av ett antal mindre byggnader eller containrar, två skorstenar samt oljelagring i cisterner utomhus. Verksamheten är anmälningspliktig enligt miljöbalken och har tillfälligt bygglov. Pellets pannorna anlades 2003 och har därefter kompletterats med en oljepanna 2005 och ytterligare en 2008.

Värmeproduktionen vid Hacksta panncentral sker med två äldre oljepannor på 6 MW vardera som går på eldningsolja 1 samt en elpanna på 3 MW enligt ett miljötillstånd från 1982.

Vid Åkerstorp sker värmeåtervinning från Garnsviken genom en sjövärmepump på 6 MW. Anläggningen är anmälningspliktig enligt miljöbalken och anlades 1985. Värmepumpen har under senare år haft ett antal driftstörningar på grund av slitage och ålder. Fastigheten arrenderas och det finns planer på att bygga bostäder på platsen.

E.ON har påbörjat en tillståndsprovning för en ny värmeproduktionsanläggning med kapacitet på ca 49 MW. Den ska baseras på fuktiga biobränslen, befintlig träpellets och bioolja och vara försedd med långt gående rening med rökgaskondensering. Nu saknas för närvarande kapacitet för att ansluta ytterligare bostäder eller lokaler till fjärrvärmenätet.

Armada har egna anläggningar vid Solskiftet och Tråsättra, i första hand för värmeproduktion till egna lokaler men Solskiftets panncentral levererar också värme till fjärrvärmenätet.

Produktionsenhet	Effekt MW	Bränsle	Produktion 2009 GWh
Säby pelletspanna 1	3,5	pellets	
Säby pelletspanna 2	3,5	pellets	Summa pellets 30,4
Oljepanna 1	6,8	bioolja	
Oljepanna 2	6,8	bioolja	Summa bioolja 6,9
Värmepump	6	sjövärme/driftel	Nettoprod. 7,5
Hacksta oljepanna 1	6	eldningsolja 1	
Hacksta oljepanna 3	6	eldningsolja 1	Summa olja 0,27
Hacksta elpanna	3	el	0,11
Solskiftet panna 1 och 2	2 x 3,3	pellets	9,6
Solskiftet olja	3,3	eldningsolja 1	0,7
Tråsättra panna 2,3	2 x 0,3	pellets	1,4
Tråsättra panna 1	1,2	eldningsolja 1	0,08
Summa	53,3 MW		56,96 GWh

Tabell 1, källa miljörapporter EON och Armada

4 Koldioxidutsläppen i Österåker

4:1 Klimatfrågan bakgrund

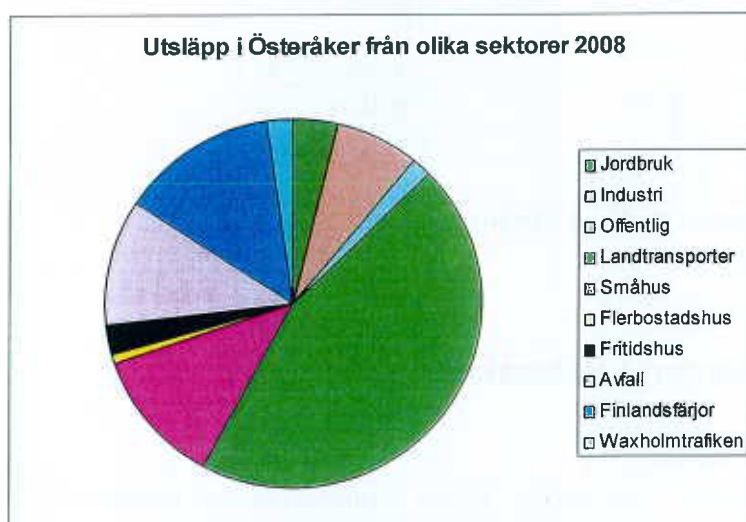
Koldioxid finns naturligt i atmosfären. Sedan industrialismens genombrott har halterna av koldioxid i atmosfären ökat genom användning av fossila bränslen. Växthusgaserna kring jorden hjälper till att hålla solens värme kvar i atmosfären. Men när halterna av koldioxid ökar leder det till en höjning av medeltemperaturen vilket ger långsiktiga förändringar av klimatet på jorden. Det är koldioxid som står för det största bidraget tillväxthuseffekten men även andra gaser som metan, dikväveoxid och fluorerande gaser. För att kunna jämföra effekten från dessa gaser beräknas klimatpåverkan med begreppet koldioxidekvivalenter.

4:2 Klimatkartläggning i Österåker

Utsläppen av koldioxid/invånare har minskat med ca 10 % mellan åren 2006-2008. Orsaken tros vara en minskad användning av olja till uppvärmning, energieffektivisering i offentliga lokaler och flerbostadshus och installation av värmepumpar i bostadshus. Utsläppen från transporter ökar, dels beroende på att vi blir flera i kommunen, flera fritidsboende och fler bilar per hushåll men även den tunga trafiken ökar.

Förutom koldioxid har även några andra gaser betydelse för klimatpåverkan. Metangas avges från avfallsanläggningar, vid rötning av slam samt från jordbruk och gödselhantering. Utsläppen av metangas från avfallsdeponin på Brännbacken minskar nu på grund av att sluttäckning sker och att deponigasen samlas upp och facklas bort. Vid Margretelunds avloppsreningsverk används gasen till uppvärmning av lokalerna och resten facklas bort. Djurhållningen och jordbrukssektorn minskar vilket medför lägre utsläpp av metan och dikväveoxid.

Användning av fluorerande gaser inom industri och företag är mycket begränsad. Vätefluorkarboner (HFC) används främst inom kylanläggningar och luftkonditionering. Vid ett antal tillfällen har det skett större läckage av köldmedia från sjövärmepumpen vid Åkerstorp, men i övrigt är påverkan från HFC-gaser små.

	2006	2007	2008
Totala utsläpp ton CO ₂ -ekv	169004	155728	156183
Antal invånare	37879	38286	38720
Utsläpp kgCO ₂ ekv /inv	4,5	4,1	4,0

Tabell 3 totala utsläppen av koldioxidekvivalenter i Österåker beräknat med klimatverktyget

5. Beräkningsunderlag

Total energianvändning kommunens förvaltningar och bolag 2009

energislag	Fjärrvärme	El	Eldningsolja	Transporter	Summa
MWh/år	38160	20300	1560	1072	51360
Ton CO ²	151	2037	416	284	2890
uppskattad kostnad	17,5 milj kr	7 milj kr	1,2 milj kr	2,0 milj kr	27,7 milj kr

Klimatpåverkan från el

Nordisk elmix 1 kWh = 100 g CO₂

Svensk elmix 1 kWh = 40 g CO₂

Miljömärkt el = 0 g CO₂

Kommunens transporter

	antal mil	kg CO ₂
Egen bil i tjänsten	28650	60160
Kommunens bilar	91460	161 260
ROSVAB	30600	62300
Flyg	2875	3910
Tåg	4280	0,3

Armadas energianvändning MWh 2009:

el 13 600 MWh

(13 157 MWh till lokaler och 443 MWh till bostäder)

(5700 MWh värme och 7900 MWh fastighetsel)

eldningsolja 1159 m³

bioolja 103 m³

fjärrvärme 38200

Eluppvärmda bostäder Armada 2009:

Roslags-Kulla 229 MWh

Bagartomten 126,6 MWh

Gula villan 17,2 MWh

Ljuva livet 69,8 MWh

Summa: 442,6 MWh el till bostäder varav 2/3 är värme och resten driftel

Antal heltidsanställda 2009 är 1798 st

Summa koldioxidutsläpp 2925 ton

1,6 ton/heltidsanställd

AU § 116

Dnr KS 2011/162-209

Utdrag: akten, KS

Överföring av fastigheter inom Östra Kanalstaden från Armadakoncernen till Österåkers kommun**Ärende**

Ärendet avser Överföring av fastigheter inom Östra Kanalstaden från Armadakoncernen till Österåkers kommun.

Tidigare beredning

– Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteutlåtande daterat 2011-08-04.

Yrkande

– Michaela Fletcher Sjöman (M) yrkar i enlighet med samhällsbyggnadsförvaltningens förslag med tillägget att beslutsats 2 ändras enligt följande:

”Kommunen finansierar överlåtelsen genom framtida markanvisning till byggföretag, s.k. exploatörer, när ny detaljplan är antagen. Genom markanvisningsavtalet kommer kommunen att få ersättning för byggrätter inom detaljplaneområdet.”

Ordföranden finner att arbetsutskottet beslutar i enlighet med Michaela Fletcher Sjömans (M) yrkande.

Arbetsutskottets förslag**Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta**

1. Fastigheterna Tuna 4:2, 4:44, 4:91 och 4:141-142 ska överföras genom fastighetsreglering från Armada Fastighets ABs dotterbolag till Österåkers kommun. Ersättningen för överlåtelsen ska utgöra 35 500 000 kr.
2. Kommunen finansierar överlåtelsen genom framtida markanvisning till byggföretag, s.k. exploatörer, när ny detaljplan är antagen. Genom markanvisningsavtalet kommer kommunen att få ersättning för byggrätter inom detaljplaneområdet.
3. Armada ska förvalta fastigheterna åt kommunen från kommunens tillträde till dess att exploatören tillträder.

Forts.

MCF

Forts. § 116

4. Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att teckna nödvändiga överlåtelseavtal mellan Armada och kommunen.

Protokollsanteckning

– Ann-Christine Furustrand (S) medges lämna nedan angiven protokollsanteckning:

"Kanalstaden ser vi som ett spännande nytt område i Österåkers kommun, där Östra Kanalstaden utgör en del. Genom Kanalstaden ges Åkersberga som centralort i kommunen tydligare prägel av att vi är en skärgårdskommun med bebyggelse med kajpromenad, etc.

Vi hoppas och tror att det positiva och spännande koncept som Kanalstaden utgör lockar flertalet exploatörer och att Österåkers kommun söker brett bland dessa, och att Armada ges möjlighet att också kunna vara en möjlig genomförare. Vi hoppas också att möjligheten prövas att tillgodose behovet hos Österåkers medborgare av hyresrätter i Kanalstaden som helhet och i dess delar.

Ann-Christine Furustrand (S)"

Samhällsbyggnadsförvaltningen/
Ekonomienheten

2011-08-04
rev. 2011-08-24 Dnr

Till Kommunstyrelsen

Överföring av fastigheter inom Östra Kanalstaden från Armadakoncernen till Österåkers kommun

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Fastigheterna Tuna 4:2, 4:44, 4:91 och 4:141-142 ska överföras genom fastighetsreglering från Armada Fastighets ABs dotterbolag till Österåkers kommun. Ersättningen för överlåtelsen ska utgöra 35 500 000 kr.
2. Kommunen finansierar överlåtelsen genom framtida markanvisning till byggföretag, s.k. exploatörer, när ny detaljplan är antagen. Genom markanvisningsavtalet kommer kommunen att få ersättning för byggrätter inom detaljplaneområdet.
3. Armada ska förvalta fastigheterna åt kommunen från kommunens tillträde till dess att exploatören tillträder.
4. Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att teckna nödvändiga överlåtelseavtal mellan Armada och kommunen.

Bakgrund

Detaljplaneområdet Östra Kanalstaden utgör en första etapp i en stadsmässig utbyggnad av bostäder kring Åkers Kanal, den s.k. Kanalstaden. Detaljplanen rymmer ca 300 bostäder och lokaler samt en kajpromenad och bryggor längs kanalen. Detaljplanen för Östra Kanalstaden godkändes av Byggnadsnämnden den 23 november 2010 och planeras att antas i Kommunfullmäktige under hösten 2011.

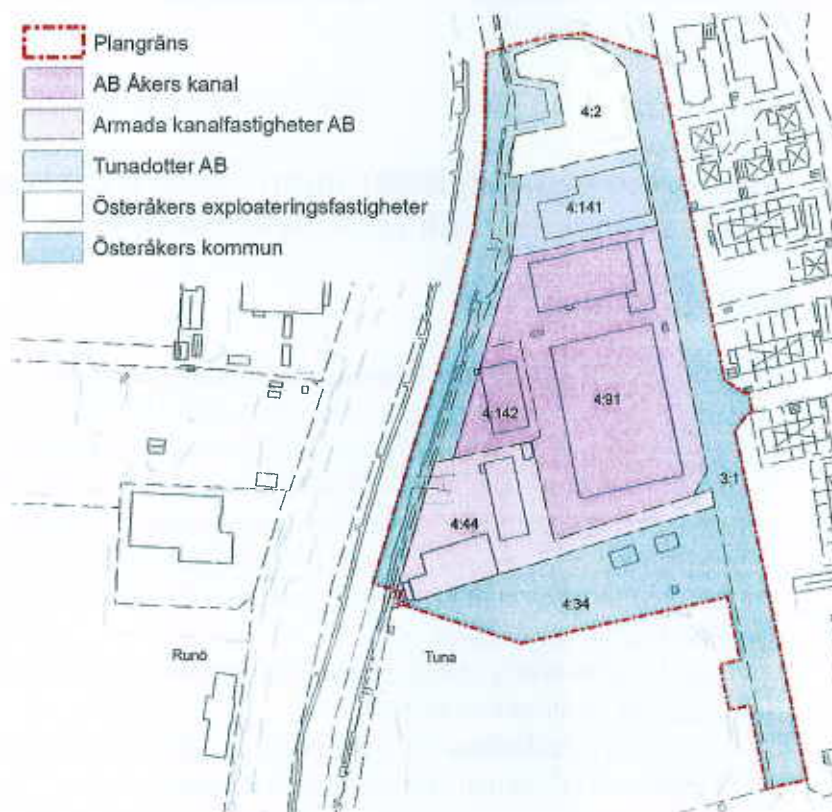
Marken inom detaljplaneområdet ägs dels av kommunen och dels av olika dotterbolag inom Armadakoncernen. Armada har successivt genomfört förvärv av fastigheter inom området sedan 1987. Delområdet "Skonaren" har genomförts som en första etapp. Armadas kostnader för inköp och övriga nedlagda kostnader uppgår till 35 500 000 kr.

Kommunens avsikt är att träffa avtal om markanvisning och exploatering med ett privat byggföretag som ska uppföra bebyggelsen samt anlägga gator och kaj.

Det splittrade ägandet försvårar detaljplanens genomförande. På grund av områdets storlek är det lämpligt att utbyggnaden sker i etapper. Ägo gränserna stämmer inte överens med de möjliga etappindelningar som detaljplanen medger i form av indelning i bebyggelsekvarter.

Samhällsbyggnadsförvaltningen/
Ekonomienheten

2011-08-04
rev. 2011-08-24 Dnr

Slutsatser

För att underlätta och säkra utbyggnaden inom Östra Kanalstaden bör kommunens fastighetsinnehav samlas hos en ägare som då förfogar över marken och kan träffa avtal med ett byggföretag. Armadakoncernens innehav bör överföras till kommunal ägo.

Fastigheterna köps av kommunen för 35 500 000 kr. Armadakoncernen bär själv kostnaden för beskattning av den reavinst som uppstår.

Österåkers kommunfullmäktige har under 2008 utfärdat ett generellt ägardirektiv för koncernen AB Åkers kanal och ett ägardirektiv för Armada Fastighets AB. Vidare har kommunfullmäktige i den 13 december 2010 fastställt reglemente för kommunstyrelsen. I kommunstyrelsens uppdrag ligger att omhändera kommunens ägarfunktion såvitt gäller verksamheten i de företag som kommunen helt eller delvis äger. Föreslaget beslut stämmer överens med kommunens beslutsordning.

Kristina Gewers
Samhällsbyggnadschef

Katarina Leinar
Ekonomichef